

Est. B-76
Tab. 4
N.º 9

24

FLORA
COCHINCHINENSIS.

FLORA
COCHINCHINENSIS.

FOR
COCHINCHINENSIS.

FLORA COCHINCHINENSIS:

SISTENS

PLANTAS IN REGNO COCHINCHINA NASCENTES.

QUIBUS ACCEDUNT ALIÆ

OBSERVATÆ

IN

SINENSI IMPERIO,

AFRICA ORIENTALI,

INDIÆQUE LOCIS VARIIS.

OMNES DISPOSITÆ SECUNDUM

SYSTEMA SEXUALE LINNÆANUM.

LABORE, AC STUDIO

JOANNIS DE LOUREIRO

Regiæ Scientiarum Academiæ Ulyssiponensis Socii : olim in Cochinchinâ Catholicæ Fidei Præconis : ibique rebus Mathematicis ,
ac Physicis in Aulâ Præfecti.

Jussu Acad. R. Scient. in lucem edita.

*Xylaloen , Myrrham , Piper ardens , Sacchara profert :
Pluraque , si repetas , officiosa dabit.*

TOMUS I.

UNIVERSIDADE DE COIMBRA
JARDIM BOTANICO

ULYSSIPONE
TYPIS, ET EXPENSIS ACADEMICIS.

ANNO M.DCCXC.

Permissu Regii Concilii pro Examine, & Censurâ Librorum.

N-5-

In opere, sicubi a sententiâ Veterum recesserim, intelligatur hoc factum animo proficiendi in melius, non innovandi . . . Decretum mihi fuisset aliorum inventis, quantum in me fuerit, addere, cum tamen non minus optaverim etiam inventa mea ab aliis in posterum superari. Bac. de Verul. de Dignit., & Augm. Scient. l. 9. prope finem.

Intelligendum est eorum omnium, quæ inveniuntur, aliqua esse, quæ jam ab aliis aliquâ ex parte comprehensa . . . longius progrediuntur, magnumque incrementum capiunt. Alia autem a prima origine inventa non ita multum a principio progrediuntur: sed tamen multo plus utilitatis habent illa initia, quam reliqua omnis, quæ ex his proficiscitur accessio. Arist. de Repreh. Sophist. l. 2. c. 8.

A R T I G O
EXTRAHIDO DAS ACTAS
D A
ACADEMIA REAL DAS SCIENCIAS,
da Sessão de 9 de Agosto de 1788.

***D** Etermina a Academia que a Flora da Cochinchina, que o seu Socio João de Loureiro, lhe tinha apresentado, se imprima á custa da Academia, e debaixo do seu privilegio.*

JOZÉ CORRÊA DA SERRA
Secretario da Academia.

ARTIGO
EXTRAHIDO DAS ACTAS

ACADEMIA REAL DAS SCIENCIAS

da Sessão de 9 de Agosto de 1783.

Formas a Academia que a Faria de Coimbra
na, que o seu Socio J. J. de Lencastre, the tinto
apresentando, se imprimia a copia da Academia, e debaixo
do seu privilegio.

JOSÉ COELHO DA SILVA

Secretario da Academia

IV

REGIÆ SCIENTIARUM ACADEMIÆ
ULYSSIPONENSIS
CLARISSIMIS SOCIIS.

VESTRIS auspiciis, Socii Clarissimi, tandem aliquando in lucem prodit Flora Cochinchinensis, quæ varios inter casus ultra vicennium eluctata non nisi serior potuit e tenebris emergere. Facem Indicis plantis illustrandis Authores varii prætuleraut, in primis Batavi, quibus ante duo sæcula lumen haud modicum præstiterat noster Garcias ab Horto insigni opere Botanico de Aromatibus, in diversas linguas properè translato, sæpiusque typis edito. Hujus pretium optimè noverat doctissimus Carolus Clusius, ejusdem interpres Latinus, dum præsaga quadam mente asserere ausus est fore, ut ejus lectione excitata præclara ingenia Authoris exemplum sequerentur.

Ast, nescio quonam fato, illud evênit, ut Maiores nostri, quibus nec occasio, nec vires deerant, domestico exemplari minus attenti sese illi negligenter conformes reddere, & Botanicam scientiam vix a limine salutarent. Unde longâ temporis injuriâ factum est, ut Vegetabilis regni pretiosis emolumentis quodammodo privaremur, quibus aliæ interdum Nationes divites evasere. Attamen non semper eadem rebus facies inest; ipsaque temporis conditio, si Superi faveant, ex deteriori in faustam, sælicemque sæpe convertitur.

Faverunt utique; erectâ siquidem nuperâ scientiarum Regali Academiâ Ulyssiponensi, per Vos, Clarissimi Socii, maturè provisum est, ut in quatuor Orbis partibus,
in

in quas Lusitanum imperium latè extenditur, tam rem Herbariam, quam cætera Naturæ arcana idonei viri perscrutentur: perscrutata, repertaque debitum in ordinem redigantur: redactisque, & publico usui oblati, omnibus, quotquot sunt ubicunque gentium cultiores populi, vestris laboribus, ac studiis prospiciatis.

Talibus, tantisque initiis pergrandia incrementa omniari cujuscunque erit: præsertim cum incæpto operi promovendo nos omnes Patrocinio suo corroboret, imo & munificentia compellat Augustissima, Fidelissimaque Regina nostra MARIA I. Quippe quæ haud ignara liberalium Artium culturam domi, bellicque validum afferre humanis rebus subsidium, Academiæ stabiliendæ consuluit, subditos sibi populos perenni sapientiâ beatura.

Eadem vota prosequitur, factis olim superaturus, Serenissimus Brasiliæ Princeps JOANNES, Augustissimâ Matre præeunte: quæ & *vinci gaudet ab illo*, dummodo Lusitanæ propaginis fælicitas in ævum maneat, augeatur, redundet.

Accedit, ingensque robur literariis studiis adaugendis profecto addit Illustrissimus alter Joannes Alafoniæ Dux, ejusdem Brigantinæ, id est Regiæ Stirpis Germani Inelitum. Enim vero, cum longe, diuque politiores orbis tractus idem ipse peragraverit, celebriores Academias inviserit, literarios progressus observaverit, nova inventa collegerit, leges, ac statuta annotaverit, quidquid inde bonæ frugis apud externos invênit, in Patriam operosus retulit, & in Patrios usus curavit adoptari. Hinc Natale suum fortunato duxit Academia nostra, tanto Parente dignum; quem proinde non Academiæ tantum, sed Patriæ Patrem (nomen apud Romanos maximum) æquo jure appellaremus, nisi Magni Viri Modestia repugnaret.

Ita-

Itaque mañti animo estote , Socii Clarissimi , ut opus Academicum perficiatis , quod tam solidis columnis suffultum conspiciatis. Seduli promovete , usque dum numeris omnibus absolutum deveniat. Materiam Vobis adstruentibus abundè suppeditabunt non Europa solummodo , sed Asia ipsa , sed Africa quoque , & America , Vobis eo pluris habendam , quod plerumque in proprio , etsi remotissimo solo inventam , atque collectam.

Opis meæ non erit lapides , metalla , & his pretiosa tantæ moli erigendæ conferre : iners tamen , & prorsus inutilis socius non ero. Ex meo qualicunque penu Vobis offero Floram istam Cochinchinensem. In ejus penetralibus invenietis ligna ad construendum apta , colores ad ornandum pulchros , annonam , ac pharmaca copiosa , & necessaria , ut laborantium vires reparentur , operi consummando impensæ , & in commune bonum destinatæ.

Vestrum erit muneris exilitatem non dedignari. Meum Vobis omnibus morem gerere , & quidem animo perlubenti ; honoris enim permagni mihi est , quod dicar , & agnoscar

Dabam Ulyssipone
pridie Kalendas Octobris an. 1788.

Vester , quamvis minimus , Socius

Joannes de Loureiro.

...in opus
...columnis
...numerus
...affluen-
...non Europa
...Vobis co-
...in proprio
...collegam

...et his prio-
...et pro-
...In eius pe-
...ad contrahendum
...ad phariseos
...in rebus
...in domum

...non dedignam
...et quidem
...et quod
...et agnoscere
...et agnoscere
...et agnoscere
...et agnoscere

...et agnoscere
...et agnoscere
...et agnoscere
...et agnoscere
...et agnoscere
...et agnoscere

CANDIDO, AC REI HERBARIÆ STUDIOSO LECTORI.

REGNUM Cochinchinæ, quod ante duo sæcula Tunkini pars fuerat, incipit circa decimum octavum gradum latitudinis Borealis: indeque, occupatis regno Champavâ, & parte Orientali Cambodiæ, latè ad Austrum extenditur per gradus plusquam novem usque in sinum Siamesem.

Triginta sex annis, quibus in eo commoratus sum, sat temporis habui ad perscrutanda Naturæ arcana regionis peculiaris: quantumvis non satis otii, vel cujuslibet adjumenti; cum sola diligentia, & industria mihi subsidio fuerint. Illuc primo transmeaveram eum in finem, ut Evangelicus Præco communem omnium Creatorem, & Salvatorem Jesum Christum illis gentibus annuntiarem. Ast, cum ethnica superstitio nimium obsisteret, & regni leges vetarent, ne homo Europæus ibi pedem figeret, opus mihi profecto fuit, ut manendi facultatem obtinerem, omnibus Prudentiæ viribus, Constantiæ, & Charitatis contendere.

Prudentiæ quidem, ne nimio zelo correptus viderer Principis leges palam despiciere; insimulque, ut earum scientiarum usu, quæ illi magis placere poterant, firmiorem ipsius gratiam demererer: Constantiæ, ut adversa quælibet, quæ etiam in genitali solo haud raro obveniunt, in alieno fortiter sufferrem: Charitatis, ut *omnibus omnia factus*, privato commodo, lucrove posthabito, alienis necessitatibus subvenirem; idque præcipuè ope artis Medicæ, quâ, juxta Dominicum præceptum *curate infirmos, qui in illâ sunt*, opportuniore pharmaca omnibus, tam fidelibus, quam infidelibus deprecantibus sollicitè, & gratis quidem distribuebam. Itaque, Deo favente, & populari aurâ lenius afflante, non difficulter evenit, ut per Regem mihi liceret ibi morari: quin etiam in ejus aulâ rebus Mathematicis, & Physicis Præfectum me constituit. Verum non eo ipso Evangelicæ doctrinæ promulgandæ libertatem fecit: dissimulabat tamen dummodo res cautè, & occultè ageretur.

Rebus ita dispositis, affluentium multitudine pene obruebar, quorum multi Catholicæ Religionis mysteriis, ac præceptis instrui postulabant, plerique non nisi corporis medicamenta exposcebant. Ea tamen diversis morbis curandis necessaria nec ex Europâ habere poteram, nec, si habuissem, satis forem ad solvendum. Quapropter cogitare ex hinc cæpi, quam ratione materiam Medicam, Cochinchinæ indigenam, & ibi non magno parabilem Europææ pretiosiori substituerem? Hocque initium, & causa fuit conatûs mei in Scientiâ Botanicâ.

Defectu Magistri , & Authorum , qui manuducerent , tardus procedebam. Nec ex Dioscoride , ejusque commentatore Lagunâ , Rajo , & Tournefortio , quorum opera Botanica successive adeptus fueram , satis mihi affulgebat lucis , ut Indicas plantas luculenter discernerem : quarum multæ , licet ejusdem Generis , & speciei sint , attamen per sæpe apparent facie ab Europæis quodammodo diversâ.

Tandem , labente tempore , opera Cel. Linnæi , Genera Plantarum , & Systema Naturæ , Philosophiamque Botanicam obtinui , ex Cantone Sinarum mihi dono missa ab Humanissimo Viro Thoma Riddell , navis Anglicæ Ductore , cujus amicitia multum debeo. His instructus doctrinâ , & terminis Linnæanis uti cæpi : statimque cognovi , quantum hoc systema aliis præcellat , quantumque facilitatis tyronibus subministret , qui aliis adminiculis destituuntur.

Desiderantur in Cochinchinâ horti Botanici , Principumque viridaria , prout habentur in Europâ , ubi has cum illis plantis comparare , ac differentias quasque internoscere facillè possumus. Plantæ Cochinchinenses pleræque agrestes sunt , ex altissimis montibus , & vastis sylvis non sine magno labore , & periculo sparsim petendæ. Quid igitur systemate Sexuali Linnæano facilius , ut earum cognitionem in promptu habeamus ? Floris nunquam antea visi , numeratis staminibus , habemus Classem : numeratis Pistillis , Ordinem : in plerisque etiam non observatis situ , & proportionem , quibus oculi frequentius decipiuntur. Cognitis Classibus , & Ordinibus , quæ ampliora , & primaria sunt fundamenta Botanicæ , Genera quoque citius distinguuntur propriis notis. At differentias específicas quis melius Linnæo determinavit ? Tournefortius , qui cæteroquin alios Botánicos antecellit , plurimas species proponit , quæ vix varietates dici possent , nimium fusus floribus coloribus , quibus nil mutabilius , & fallacius.

Non dissimulabo occurrere adhuc in Systemate Linnæano plantas anomalias , aberrantesque notis repugnantibus Characteri generali non solum Speciei , ac Generis , sed etiam Ordinis , & Classis : quæque mihi non parum molestiæ attulerunt. Hæ autem , vel repetitis observationibus reducendæ , si corrigi possint , vel pro monstris habendæ , tolerandæque : sicut animal quodlibet , si nascatur aliquâ sui corporis parte auctus vel deficiens , ut monstrum miramur , sed non ideo cogimus a proprio Genere exulare. Quodnam vero Systema Botanicum habemus , in quo similes aberrationes non obsint ?

*Verum ubi plura nitent in corpore , non ego paucis
Offendar maculis , quas vel injuria fudit ,
Aut oblita parum cavet Natura.*

Igitur Celeb. Linnæi Systema amplectens materiam amplam , & facillè parabilem acquisivi , mihi pro usu Medico necessariam. Plantarum,

tarum, quarum virtutes cognoveram, vel ex libris Europæis, vel ex Sinicis, & indigenis, characteres, propriatates, & habitum sedulo describebam: quas vero praxi Medicæ inutiles judicabam, prorsus rejiciebam. Verumtamen, cum harum numerus quotidie augeretur, in mentem venit otiosum non fore, si has pariter colligerem, & describerem, Linnæano Catalogo addendas, ac futuro ului fortasse utiles, quamvis præsentī inutiles videbantur. Exinde omnes indiscriminatim cæpi congerere, & in adversaria reponere. Quarum sexaginta circiter specimina, totidemque descriptiones memini per me missa fuisse Cantonem Sinarum, indeque in Angliam, & Sueciam anno 1774: de quibus meminerunt Clar. Bergius, (Mat. Med. pag. 5.) & Clar. Linnæus Filius. (suppl. pl. pag. 331.) Anno autem 1779, cum jam, relictâ Cochinchinâ, Cantone Sinarum residerem, necdum optata pateret via, quâ in Europam reverterer, Londinum misi ducenta triginta alia specimina plantarum, cum propriis earum descriptionibus, quæ mihi defectu plenioris notitiæ Authorum, quos non habebam, tunc novæ videbantur, quamvis aliquæ novæ non essent.

Ex illis, pluribusque aliis apud me servatis, & iterato correctis hæc Flora componitur: nec tamen existimo eam esse completam; multas enim ex remotioribus sylvis petendas, quantumvis in Cochinchinâ spontaneè nascentes, nec admodum raras, consequi non potui, quartam circiter partem integræ Floræ completuras.

Interea Cantone apud Sinas triennium remanens Sinenfes plantas ibi observavi non paucas, quas mihi deferebat mercede conductus Sinenfis rusticus, (Europæis enim non permittitur extra vicum suburbii vagari) rei herbariæ non prorsus ignarus: quique solebat plantas undequaque exquisitas pharmacopolis vendendas colligere. Idem mihi dicebat earum nomina vernaculâ linguâ Cantonienfī: quibus tamen non multum fidendum puto; siquidem, cum urgeretur dicere, suspicari possumus, quod aliquando, vero nomine non occurrente, arbitrium quodlibet substituisset; qui Sinenfium mos est, ne ignorantiam suam prodant. Nomina vero plantarum, quæ usui Medico, aut œconomico magis inserviunt, ea correctiora sunt, utpote ex libris Sinicis ut plurimum excepta, & lingua universali Sinensi, quæ Literatorum dicitur, expressa.

In reditu a Sinis in Lusitaniam appellere coactus fui ad insulam Mozambicum in orâ Orientali Africæ, circa 15 gradum latitudinis Australis: ubi per tres menses commoratus studia Botanica profsequi cordi habui, colligens, & describens varias plantas rariores ex proximâ continente Africanâ. Alias pauciores comparaveram in diversis Indiæ locis, quæ peragravi: nempe in Cambodiâ, Champavâ, Benghalâ, Malabariâ, Samatrâ, & alibi: quarum aliquas in hac Florâ propriis Classibus, & locis inserui.

Erit fortasse, qui reprobet me plantas aliarum regionum Flo-

ræ Cochinchinenſi immiſcuiffe, cum Authores Floriſtæ loqui tantummodo debeant de illis, quæ ſunt Floræ ſuæ concives. In hanc notam, qualiſcunque ea ſit, non ignarus incurri, ſed maiori commodo legentium conſulens. Si illas in appendices, ut moris eſt, ſepararæſſem, rigidiori methodo conformior fierem, ſed tunc a ſcopo Naturalis Scientiæ deſlecterem, quæ exigit ut proxima locentur, quæ Naturæ proximiora ſunt, poſthabitâ differentiâ natalium; proxima enim facilius conferuntur, collata melius dignoſcuntur.

Ne vero earum patria, aut origo confundatur, propriis ſignis diſtinguentur. Cochinchinenſes literâ α : Sinenſes β : Africanæ γ : ex aliis Indiæ locis δ . Ita ut, quamvis advenæ, & Floræ hoſpitio exceptæ, ab huius domesticis protinus diſcernantur. Voces, quæ dictas notas ſequuntur, ſunt nomina propria ejuſdem plantæ, expreſſa linguâ illius nationis, quæ tali notâ inſignitur.

Quamvis methodum, & ſyſtema Celeb. Linnæi amplectar, quia meliorem non novi, non ita me coarctabo, ut ea, quæ aliter obſervavi, præteream, ac diſſimulem. Quam libertatem notus Celeb. Viri candor, ſi adhuc viveret, non improbaret; licet enim multa, quæ ſcripſit, ipſe propriis oculis obſervaverit, plura tamen ex locis remotioribus ab aliis Botanophilis accepit.

In indice characterum Genericorum cuilibet Claſſi præfixo mutavi interdum notam aliquam, quæ in variis ſpeciebus characteri illius Generis adverſatur: & adhuc alias excludendas puto, quando progreſſu temporis, quæ nunc dubia apparent, confirmentur. At in corpore Operis omnes characteres Botanicos ab ipſo Linnæo adoptatos, tam Genericos, quam Specificos intactos omnino ſervavi: ſubjiciens tamen, quæ aliter me viſiſſe recorder.

Recentioribus quibuſdam viſum eſt, Clariffimis Hallero, Ludwigio, Forſtero, Thunbergio præeuntibus, Syſtematis Linnæani Claſſes Gynandriam, Monoeciam, Dioeciam, Polygamiam vel noxas eſſe, vel ſuperfluas. Ego circa Polygamiam non proſus diſſentio, ipſomet Linnæo Filio comprobante. Aſt circa alias tres Claſſes aliter judico. In Gynandria de Generibus Polyandris Calla, Aro, &c. nihil certi decerni poſſe Linnæus ipſemet agnoverat, ob Stamina, & Germina in illis confuſa, ac numero incerta. Ex aliis Ordinibus ejuſdem Claſſis, cujus Genera ſexdecim in hac Florâ expono, Helictæris priores duæ ſpecies potius Monadelphæ dicerentur, quam Gynandræ; cum earum ſtamina inferius coaleſcant in tubum, & a Piſtillo videantur proſus libera: binas alias ſpecies verè Gynandras obſervavi, utpote munitas Antheris ſeſſilibus Germini inſidentibus.

In aliis Generibus vel ſtamina inhærent Germini, vel Stylo, ſicque manifeſtè Gynandra ſunt: vel non ita clare, cum, aut Stylum, aut Stigma non habeant ſatis expreſſum, ſed horum loco punctum aliquod, ſeu ſoſſulam longiuſculam a baſi Staminis ad Piſtillum ducen-

tem,

tem, per quæ haud ineptè Gynandriæ adscribuntur. Hujus Classis sex Genera inveni Stamine unico donata, quæ si ex Classe Gynandriæ excludamus, transferri deberent ad Monandriam; obstat autem, ne fiat, quod nulla planta horum sex Generum Corollam, Nectarium, Stamen, & Pistillum portet Monandris naturâ conformia: habituque gaudeant Orchideo potius, quam Scitamineo.

Eadem ratio prohibet Classes Monoeciam, & Dioeciam repudiari, quarum plantæ, quamvis multæ sint ordinis Monandri, non tamen habitu, aut flore bene conveniunt cum classariis Monandris. Præterea causa rejiciendi has duas Classes supponitur esse inconstantiam florum, qui in illis nunc inveniuntur Monoici, nunc Dioici, sæpe etiam Hermaphroditi: &, qui Hermaphroditi nascuntur in Americâ, sæpe Dioici, vel Polygami occurrant in insulis maris Australis, Clar. Forstero testante. Ego observationibus Clar. Virorum non præsumo contradicere. Tantum assero frequentem inconstantiam florum illarum Classium mihi obviam non fuisse: sed raram quidem, prout Celeb. Linnæus jam antea observaverat, quamque propriis locis annotare non prætermittam.

Itaque, servatis in hac Florâ Classibus, & Ordinibus Celebrimi Coryphæi nostri Linnæi, cuilibet Generi, & Speciei præponam definitionem, si adsit, ab eodem præscriptam, vel adoptatam: si vero desideretur, nostram substituemus, ita ut nullum Genus, aut Speciem proferamus absque definitione præviâ. Subsequenter habitus plantæ, simulque notæ quælibet per me observatæ, quibus eadem planta convenit, aut diffidet a definitione Linnæanâ, vel a Synonymis Authorum, ut his cum illis proxime collatis, veritas facilius eruatur, & illucescat. Similes notas desideravi frequenter videre in multis operibus Botanicis, nec tamen inveni, vel quia non fuerant observatæ, vel ut superflue relictæ. Sed illis carens quis rectè judicare poterit de plantis exoticis, aut longinqui soli, an aptè, vel ineptè collocatæ fuerint, aut collocandæ sint in tali Genere, vel Specie? Quomodo Scientiæ perfectio obtinebitur? Quam perinde expectaverat Gesnerus sapienter ad Fuchsum scribens. *Quod si suas quisque observationes protulerit, spes est aliquando fore, ut ex omnibus opus unum absolutum perficiatur.*

Genera, & Species hujus Floræ signo † notata non omnia nova esse præsumo. Tantummodo indicare volui eas plantas vel in operibus Celeb. Linnæi non inveniri, vel ita a me observatis discrepantes, ut pro diversis, aut novis haberi possint. Circa novas Species, aut Genera constituenda non omnibus idem est judicium. Itaque hæc nostra in dato loco maneant, donec Doctorum Virorum consensu, cui non repugno, in meliorem transferantur.

Descriptionibus, & Synonymis Authorum paginas implere, & lectorem gravare non est animus. Qui plura velit, facile collecta in-

veniet in Systemate plantarum Linnæano per Clar. Reichardum recen-
ter edito, & alibi. Nos ad singulas species duos plerumque laudabi-
mus, ex his præcipue, qui plantas Indianas in ipsâ Indiâ examina-
runt, vel saltem, si habeantur, qui, acceptis inde herbariis siccis,
de illâ plantâ curiosius egerunt. Nec per id fateri velim mea cum
illis penitus convenire. Inter illos in primis excellit industrius, & in-
defessus Rumphius, cum quo nostra frequentius cohærent, tum ob
minorem distantiam locorum, tum ob acuratus hujus Authoris exa-
men. Hortum Malabaricum Clar. Rheedi, quem mihi perutilem fu-
turum sperabam, quamvis diligenter quæsitum non potui obtinere;
ideoque raro in testem vocavi ab aliis laudatum. Pro plantis Celeb. Lin-
næo nondum cognitis, nec ab alio clarè descriptis, sed a me nuper
observatis non prætermittam quemlibet Authorem citare, quem judi-
cem de illâ egisse, quamvis obscure, & incompletè.

Solum natale cujuscumque speciei ut plurimum subjeci; siqui-
dem ex illius qualitate sæpe illius proprietates inferuntur. Quas syl-
vestres dico, satis intelligitur esse indigenas. De cultis paucae sunt de
Sinis translatae in Cochinchinam: paucissimæ ex aliis locis. Tempus
florendi non apposui, quia in multis incertum est in terris Æquato-
ri proximis, ubi arbores longo tempore florent, aliquæ toto anno;
& admodum rara est, quæ certo tempore foliis omnibus spoliatur.
Utile judicavi arborum, fruticum, & herbarum magnitudinem ordi-
nariam indicare, non tamen immutabilem, cum aliquando plus cref-
cat herba humilis in optima terrâ, & climate, quam arbor procerâ
in pessimis.

Usus œconomicos non debui præterire, cum hic sit finis pri-
marius Botanicae, & ex regno Vegetabili pleraque commoda homi-
nibus proveniant. Eos breviter indicavi, quos ex propriâ, vel inco-
larum experienciâ melius stabilitos comperi. Virtutes Medicas non te-
mere extuli, sed praxi diuturnâ probatas, sæpe etiam in libris Sini-
cis comprobatas. Multæ quidem cum Medicinâ Europæâ conveniunt:
aliæ, quamvis exoticæ, non ideo despiciendæ, sed amplius proban-
dæ. Sapor, & odor plantæ ad hanc cognitionem ducunt, ideo inter-
dum notantur. Florum colores nec ad cognitionem Medicam, nec
ad Botanicam multum præstare existimo: non tamen fuerunt omitten-
di; nam primo oculi intuitu ab illis ducimur in ulteriorem cognitio-
nem, hominesque indocti ex illis quomodocumque dignoscunt diver-
sas species, quamvis sæpè fallaciter: omnes autem allicimur, & re-
creamur picturâ illâ tam variâ, quam naturalis.

Botanophilis vulgo non placent opera Botanica, quæ tabulis,
& figuris plantarum elegantioribus non adornantur. Ego in hac arte
non valeo: nec in Cochinchinâ, & in aliis peregrinationibus meis
invêni peritum aliquem, qui adjuvaret. Plantas rariores, quas colle-
gi, & exsiccatas servavi, partim in Angliam misi, partim familiari-
ter

ter tradidi Botanicæ studiosis videndas , nec amplius recēpi : ac , etiam-
 si recepissē , non hīc facillē invenirentur artifices , qui eas debitā for-
 mā , & elegantīā exprimerent. Illis autem deficientibus , liceat mihi
 effari cum Celeb. Linnæo (Gen. pl. pag. X.) *Verbis tentabimus om-
 nes exprimere notas æque clare , si non clarius , ac alii splendi-
 dissimis suis iconibus.* Nam prout Cl. Scopoli benè advertit (In-
 trod. Hist. Natur. pag. 6.) *Bona figura tunc utilis , cum data des-
 criptio manca , aut genuinus individui character nondum fuerit de-
 tectus.*

Tandem Candidum Lectorem rogamus , ut benignè ferat , &
 corrigat quoscumque lapsus , quos proculdubio inveniet in hoc ope-
 re. *Nec dubitamus multa esse , quæ nos præterierint ; homines enim
 sumus , & occupati officiis , subcisivisque temporibus ista curavimus :*
 libenter fatemur cum Plinio Seniore. In præfatione Hist. Naturalis.

De accentibus , & signis grammaticalibus linguæ Cochinchinen-
 sis , & Sinensis propriis pauca dicere oportet : sine quibus quælibet
 earum voces , quæ omnes monosyllabæ sunt , nequeunt omnino intel-
 ligi , quando literis Europæis exprimuntur ; habent enim suas peculia-
 res , & a nostro alphabeto prorsus diversas.

Accentu accuto (^) vox attolitur : gravi (`) deprimitur : cir-
 cumflexo (^) ore constricto , & semiclauso pronuntiatur. Signo (-)
 sonus prolongatur : (°) abbreviatur : interrogativo (?) quasi inter-
 rogando profertur : puncto cuilibet vocali supposito (ʔ) asperitate
 quadam gutturali , & tremulâ prolongatur. Aspiratione (ʰ) vox aspe-
 ra expirando promitur. Litera b transversè secta (ʙ) indicat sonum
 medium inter b commune , & v consonans. Litera d simili sectione
 notata (ʄ) indicat sonum medium inter d , & r. Vocales o , & u
 transversè sectæ (ʷ) pronuntiari debent labiis ad latera diductis ,
 in medio conniventibus. Ex istis signis aliqua sunt communia linguæ
 Cochinchinensi , & Sinensi : plura peculiarem usum habent in illâ :
 alia tantummodo in istâ. Omnia ; verò cum molesta sint typographo ,
 sæpe ab illo omittuntur.

AUTHORES IN HAC FLORA LAUDATI.

- A** *Cost. Arom.* Christophori A Costa Historia Aromatum, Clusio interprete, 1605. in f.
- Act. Helv.* Acta Helvetica, Physico-Mathematica, &c. Basileæ, 1751, & seq. in 4.
- Act. Londin.* Philosophical transactions of the Royal society of London. London, 1665, & seq. in 4.
- Act. Paris.* Histoire de l'Academie Royale des Sciences, &c. a Paris. 1702, & seq. in 4.
- Alp. Exot.* Prosperi Alpini de plantis exoticis libri II. Venetiis 1627. in 4.
- Alp. Ægyp.* Prosperi Alpini de plantis Ægypti. Leidæ 1735. in 4.
- Am. Ruth.* Joannis Ammani Stirpium rariorum in imperio Ruthenico sponte provenientium. Petropoli, 1739. in 4.
- Aublet Guian.* Histoire des plantes de la Guiane Françoise par M. Fufée Aublet. Tom. IV. a Paris, 1775. in 4.
- Bauh. hist.* Historia plantarum universalis Joh. Bauhini, & Henr. Cherleri. Tomi III. Ebroduni 1650. in f.
- Bauh. Pin. Casp.* Bauhini Pinax theatri Botanici. Basileæ, 1671. in 4.
- Bauh. Prodr.* Casp. Bauhini Prodomus theatri Bot. Basileæ, 1671. in 4.
- Bauh. Theat.* Casp. Bauhini Theatrum Botanicum. Basileæ 1658. in f.
- Bellon. Obs.* Petri Bellonii rerum in Græcia, Asia, Ægypto, &c. Observationes, Clusio interprete. Raphelengii, 1605. in f.
- Berg. Mat. Med.* Petri Jonæ Bergii Materia Medica. Stockholmæ, 1782. tomi II. in 8.
- Boerb. Lugdb.* Herm. Boerhaavii Index alter plantarum, quæ in horto Acad. Lugduno-Batavæ aluntur. Lugd. Bat. 1720. tomi II. in 4.
- Bont. Jav.* Jacobi Bontii Historia Naturalis, & Medica Indiæ Orientalis. Amstelædami, 1658. in f.
- Brow. Jam.* The civil, and natural history of Jamaica by Patr. Boown. London, 1756. in f.
- Burm. Zeyl.* Joannis Burmmani Thezaurus Zeylanicus. Amstelædami, 1737. in 4.
- Burm. Ind.* Nic. Laurentii Burmmani Flora Indica. Lugd. Batav., 1768. 4.
- Buxb. Cent.* Joh. Christophori Buxbaumii plantarum minus cognitarum Centuriæ V. Petropoli, 1728. in 4.
- Camer. Hort.* Joachimi Camerarii Hortus Medicus, & Philosophicus. Francfurti, 1588. in 4.
- Catesby Carol.* The natural history of Carolina, &c. by Mark Catesby. London, 1731. in f.

Clus.

- Clus. Cur. Poster.* Car. Clusii Curæ posteriores. Raphel. 1611. in f.
Clus. Exot. Car. Clusii Exoticorum libri X. Raphelengii, 1605. in f.
Clus. hist. Carolus Clusius rariorum plantarum historia. Antuerpiæ, 1601. f.
Com. Hort. Horti Medici Amstelædamensis rariorum plantarum descriptio, & icones, Auth. Jo. Commelino. Amstel. 1697-1701. in f.
Dalech. Hist. Jacobi Dalechampii Historia generalis plantarum. Tomi II, Lugduni, 1586. f.
Dalib. Paris. Floræ Parisiensis prodromus per Dalibard. Par. 1714. in 12.
Dict. of Arts. A new, and complete Dictionary of Arts, and Sciences by a Society of Gentlemen. Vol. IV. London, 1763. in 8.
Dill. Elth. Joh. Jacobi Dilleni hortus Elthamensis. Vol. II. Londini, 1732. f.
Dill. Musc. J. J. Dilleni historia Muscorum. Oxonii 1741. 4.
Diosc. Bot. Pedacii Dioscoridis Anazarbei de Materia Medica. Basileæ 1674. f.
Dodart. Mem. Memoires pour servir a la histoire des plantes, par M. Dodart. Par. 1676. f.
Du Halde Chin. Description de l'empire de la Chine, & de la Tartarie par le P. J. B. du Halde. Tom. IV. in f.
Feuillée It. Journal des observations faites sur les cotes Orientales de l'Amerique par le R. P. Louis Feuillée. Tom. III. a Paris, 1714-1725, in 4.
Flor. Dan. Icones plantarum sponte nascentium in regnis Daniæ, & Norvegiæ. Hafniæ, 1761. f.
Fl. Lapp. Caroli Linnæi Flora Lapponica. Amstelædami 1737. in 8.
Forsk. Arab. Flora Ægyptiaco-Arabica per Petrum Forskælum. Havniæ, 1775. in 4.
Forst. Gen. Characteres generum plantarum, quas in itinere ad insulas maris Australis collegerunt Joh. Reinholdus Forster, & Ge. Froster. Londini, 1776. f.
Garc. Arom. Hist. simplicium, & Aromatum conscripta a D. Garcia ab Horto, Latino sermone contracta a Car. Clusio. Quinta editio Raphelengii 1605. f.
Gmel. Sibir. Jo. Ge. Gmelin Flora Sibirica. Tomi IV. Petropoli 1747-1769. in 4.
Grisl. Virid. Gabrielis Grislei Viridarium Lusitanicum. Veronæ, 1748.
Gron. Virg. Joh. Frederici Gronovii Flora Virginica. Lugduni Batavorum, 1743. in 8.
Hall. Hist. Alberti Haller historia Stirpium indigenarum Helvetiæ. Tomi III. Bernæ, 1768. f.
Herm. Par. Bat. Pauli Hermanni Paradisus Batavus. Lugduni Batavorum. 1688. 4.
Herm. Lugdb. Pauli Hermanni Catalogus horti academici Lugduno-Batavi, 1687. 8.
Hern.

- Hern. Mex.* Francisci Hernandes Historia Naturalis Mexicana. Romæ, 1651. f.
- Hill. Brit. herb.* The British herbal by John Hill. London, 1757. in f.
- Huds. Angl.* Gulielmi Hudsoni Flora Anglica. Tomi II. Londini, 1778. 8.
- Jacq. Austr.* Nic. Jos. Jacquin Flora Austriaca. Viennæ, 1773. in f.
- Kæmpf. Aman.* Engelberti Kæmpferi Amoenitates exoticæ. Lemgovia, 1712. in 4.
- Kæmpf. hist. Jap.* Histoire Naturele, Civile, & Ecclesiastique de l'empire du Japon par Engelbert Kæmpfer. Tom. II. a la Haye, 1729. in f.
- Kalm. It.* Petri Kalmii Iter Americanum. Holmiæ, 1753. vol. III. 8.
- Lin. Gen.* Caroli a Linné Genera plantarum. Editio sexta Holmiæ, 1764. 8.
- Lin. Sy. nat.* Car. a Linné Systema Naturæ. Editio 13. Vol. IV. Vindobonæ, 1767. 8.
- Lin. Mant.* Car. a Linné Mantissa plantarum. Vindobonæ. Et Mantissa altera Holmiæ, 1771. 8.
- Lin. Ph. Bot.* Car. a Linné Philosophia Botanica. Vindob., 1770. in 8.
- Lin. Sp. pl.* Car. a Linné species plantarum. Holmiæ, 1763. in 8.
- Lin. Sy. Vegetab.* Car. a Linné Systema Vegetabilium. Gottingæ, 1774. in 8.
- Lin. H. Cliff.* Car. a Linné Hortus Cliffortianus. Amstel., 1737. in f.
- Lin. M. Cliff.* Car. a Linné Musa Cliffortiana. Lugd. Batav. 1736. in 4.
- Lin. Mat. Med.* Caroli Linnæi Materia Medica. Lipsiæ, 1772. in 8.
- Lin. Sy. pl.* Car. a Linné Systema plantarum, curante D. Joanne Reichard. Vol. IV. Francfurti, 1779. in 8.
- Lin. supp. pl.* Caroli Linnæi Filii supplementum plantarum Systematis Vegetabilium editionis decimæ tertiæ. Brunsvigiæ, 1781. in 8.
- Lob. Adv.* Stirpium adversaria nova, Auctoribus Petro Pena, & Marthia de Lobel. Londini, 1571. f.
- Magn. Monsp.* Petri Magnol Hortus Regius Monspeliensis. Monspeli, 1686. 8.
- Marcgr. Bras.* Ge. Marcgravii Historia naturalis Brasiliæ. Lugd. Batav. 1648. f.
- Marsd. Samatr.* History of Sumatra by M. Marsden. London. in 4.
- Martyn. Dec.* Jo. Martyn historiæ plantarum rariorum decades V. Londini, 1728. f.
- Matth. Diosc.* Petri Andreæ Matthioli commentarii in sex libros Pedacii Dioscoridis. Basileæ, 1674. f.
- Mentz. Pug. rar.* Christiani Mentzelii Pinax Polyglotus, & pugillus rariorum plantarum. Berolini, 1682. in f.
- Mich. Gen.* Micheli nova Genera plantarum. Florentiæ, 1729. in 4.
- Mill. Dict.* Philippi Miller Dictionarium hortilorum. Londuni, 1760. in f.
- Moris.

- Morif. Hist.* Roberti Morisoni Historia plantarum universalis Oxoniensis. Oxonii, 1680. Vol. II. in f.
- Neck. Musc.* Joseph. de Necker Historia Muscorum. Manhemii, 1771. in 8.
- Osbeck. It. Petri* Osbeck Iter Indiae Orientalis. Holmiae, 1757. in 8.
- Petiv. Gaz.* Jacobi Petiver Gazophylacium naturae. Londini, 1702. in f.
- Pis. Bras.* Gulielmi Pisonis de Indiae utriusque re naturali, & Medica. Amstelædami, 1658. in f.
- Pis. Mantiss.* Gul. Pisonis Mantissa Aromatum. Simul cum præcedente. in f.
- Plin. Hist. Nat.* C. Plinii Secundi Historiæ mundi libri 37. Lugduni, 1587. in f.
- Pluk. Phyt.* Leonhardi Plukenetii Phytographia. Londini, 1691. in 4.
- Pluk. Alm.* Ejusdem Almagestum Botanicum. Londini, 1696. in 4.
- Pluk. Amalt.* Ejusdem Amaltheum Botanicum. Londini, 1705. in 4.
- Pluk. Mant.* Ejusdem Mantissa Almag. Botanici. Londini, 1700. in 4.
- Plum. Am.* Caroli Plumierii Plantæ Americanæ. Parisiis, 1693. in f.
- Plum. Fil.* Car. Plumierii tractatus Filicum Americanarum. Parisiis, 1705. in f.
- Pomet. Drog.* Histoire generale des Drogues par le Sieur Pomet. Tom. II. a Paris, 1735. in 4.
- Raj. Hist.* Joannis Raji Historia plantarum. Tom. III. Londini, 1686. in f.
- Rheed. Malab.* Hortus Indicus Malabaricus adornatus per Henr. van Rheede. Tomi XII. Amstelædami, 1678-1703. in f.
- Rumph. Amb.* Ge. Everhardi Rumphii Herbarium Ambonienfe libri XII, & Auctuarium. Amstelædami, 1750-1755. in f.
- Scheuchz. Gram.* J. Scheuchzeri Agrostographia. Tiguri, 1719. in 4.
- Scop. Introd.* Joan. Antonii Scopoli Introductio ad historiam naturalem. Pragæ, 1777. in 8.
- Sloan. Jam.* A natural history of Jamaica by Hans Sloane. Vol. II. London, 1707, 1725. in f.
- Thunb. Jap.* Petri Thunberg Flor. Japonica. Lipsiæ, 1784. in 8.
- Tournef. Instit.* Josephi Pitton de Tournefort Institutiones rei herbariæ, & Corollarium Instit. Lugduni, 1719. Tomi III. in 4.
- Vaill. Par.* Sebastiani Vaillantii Botanicum Parisiense. Parisiis, 1747. in f.
- Zanon. Hist.* Jacobi Zanonii rariorum stirpium historia. Bononiæ, 1742. in f.

F L O R A COCHINCHINENSIS

C L A S S I S I. M O N A N D R I A M O N O G Y N I A.

* *Flores superi : fructu loculari.*

1. A MOMUM.	Cor. 3 - partita : <i>nectario</i> petaliformi.
2. CURCUMA.	Cor. 4 - partita : <i>nectario</i> 3. lobo.
3. CANNA.	Cor. 6 - partita : <i>nectario</i> revoluto.
+ 4. DONAX.	Cor. 6 - partita : <i>laciniis</i> tribus erectis, tribus reflexis.
5. KÆMPFERIA.	Cor. 6 - partita : <i>laciniis</i> omnibus horizontalibus.
+ 6. PHYLLODES.	Cor. 7 - fida : <i>nectario</i> oblongo, canaliculato.

** *Flores inferi : fructu loculari.*

+ 7. SALOMONIA.	Cor. 3 - fida, in tubum Curvata. <i>Silicula</i> .
+ 8. GARCIANA.	Cor. 4 - petata. <i>Caps.</i> 3. locularis.

*** *Flores monospermi.*

9. BOERHAAVIA.	Cor. 1 - petata, Campanulata.
10. HIPPURIS.	Cor. 0. Cal. 0.

MONOGYNIA.

GENUS I. AMOMUM.

CHARACTER GENERICUS. *Car.* 4 - fida : *laciniâ* primâ patentē.
Lin. Syft. pl. G. 2.

Sp. 1. AMOMUM ZINGIBER. *Lingua Cochinchinensi* α *Cây gừng* :
sinh Kàong. Lingua Sinenfi β *Sēm Kiam.*

Differentia specifica. *Am. scapo* nudo : *spicâ* ovatâ. *Lin. sp. 1.*

Habitus, & notæ in loco natali observatæ. *Radix* serpens, bulbis pal-
 matis, compressis, carnosus, in senectute fibrosis : radiculis tenui-
 bus, brevibus. *Culmus* annuus, 2 - pedalis, simplicissimus, soli-
 dus, erectus. *Folia* lineari-lanceolata, semipedalia, glabra, alter-
 na : petiolis brevibus, amplexicaulibus, sub-normaliter refractis.
Scapus remotus, 8 pollices altus, crassus, teres, rectus, squamo-
 sus, sæpius nudifolius : *spicâ* ovato-oblongâ, erectâ, compositâ
 squamis magnis, ovatis, sub-acuminatis, coloratis, flores semiclau-
 dentibus. *Calix* spatha duplex, parva. *Corolla* infundibuliformis,
 viridi-lutea : tubo longo, tenui : limbo 3 - partito, laciniis Coni-
 cis, sub-æqualibus. *Nectarium* fusco-rubrum, ovatum, integerri-
 mum, petaliforme, basi utrinque alatum, corollâ sub-brevius,
 infra laciniarum fissuram anteriorem adnatum. *Filamentum* filiforme,
 corollæ insidens, ipsâ brevius. *Anthera* ovata magna, in longitudi-
 nem fissâ, amplexans *stylum* filiformem, ipsâ longiorem : *stigmatē*
 cylindræo, apice ciliato. *Capsula* infera, 3 - gono-rotunda, gla-
 bra, 3 - locularis, polysperma : seminibus multis, oblongis.

Habitat in Cochinchinâ, & Chinâ, ubique cultum.

Zingiber fœmina. *Pis. Mant. pag. 190. fig. ibi.* Gingembre. *Pom. Drog.*

1.2. pag. 68. fig. 42. Zingiber maius. *Rumph. Amb. 1.8. c. 14. t. 66. f. 1.*

Virtus : radice. Calefaciens, Pellens, Stomachica, Eccoprotica. Suc-
 cus expressus, recens prodest in febribus intermittentibus ex crassi-
 tie humorum. Decocto, aut pulvere corriguntur aquæ insalubres :
 sicut etiam Purgantia, & quidem aptius, quam cinnamomo : sin-
 gultus sæpe cohibentur.

Ufus. Culinarius, in Indiâ frequentissimus, gratus, & saluber.

Sp. 2. AMOMUM ZERUMBET. α *Ngai xanh* : *Ngai mat tbi.*

Differ. spec. *Am. scapo* nudo : *spicâ* oblongâ, obtusâ. *Lin. sp. 2.*

Hab. & notæ. *Radix* serpens bulbis teretibus, tortuosis, crassis, ra-
 mosis, horizontalibus, carnosus, pallidis : odore tenui, sub-roma-
 tico : sapore amaricante, nec ardente, ut Zingiberis. *Culmus* 4 - pe-
 dalis

alis, perennis, simplicissimus, teres, solidus, rectus. *Folia* lanceolata, magna, glabra, petiolata, amplexicaulia, oblique ascendente. *Scapus* 1 - pedalis, remotus, crassus, squamosus, ruber. *Spica* magna, sub-ovalis: squamis rotundatis, ascriptis, monofloris, rubris. *Calyx* spatha simplex, acuta. *Corolla* infundibuliformis, pallida: tubo longo: limbo 3 - partito, laciniâ summâ acutâ, inferioribus sub-ovatis: *nectario* concolore, petaliformi, obtusissimo, 2 - fido, fauci corollæ adnato. *Filamentum* planum, subulatum, inflexum, laciniæ posteriori corollæ inhærens, ipsi subæqualis. *Anthera* oblonga, medio filamenti adnata. *Germen* 3 - gonium, inferum. *Stylus* filiformis, filamento æqualis, crenæ antheræ inclusus. *Stigma* concavum, ciliatum. *Capsula* obtusè 3 - gona, 3 - locularis, 3 - valvis: *Seminibus* multis, ovatis.

Habitat incultum, cultumque in Cochinchinâ.

Lampujum. Rumph. Amb. l. 8. c. 10. t. 64. f. 1. Zingiber Latifolium; Syvestre. Burm. Zeyl. p. 234.

Ufus. In Medicinâ externus. Calefacit, Resolvit. Prodest in contusionibus, & artuum doloribus, præcipuè crurum, & pedum, si ex radice recenti, & contusâ fiat cataplasma, vel fots ex eadem cum spiritu vini destillata. Garcias (Arom. l. 1. c. 43.) scribit radicem Zerumbet saccharo conditam meliorem esse Zingibere: fortasse in Malabariâ meliorem habet saporem: in Cochinchinâ non est edulis.

Sp. 3. AMOMUM CARDAMOMUM. α Bach dau kh'au. β Pě téu keu. Differ. spec. Am. *scapo* simplicissimo, brevissimo: *bracteis* alternis, laxis. Lin. sp. 3.

Hab; & notæ. *Radix* horizontalis, repens, sub-lignosa, nodosa, aromatica: radiculis ramosis, magnis. *Culmus* pereunis, binos cum dimidio pedes altus, simplicissimus, teres, erectus. *Folia* lanceolata, subundulata, glabra, striata, amplexicaulia. *Scapus* simplex, brevissimus: *spicâ* brevi, bracteis lanceolatis, laxis. *Corolla* infundibuliformis, 3 - partita, sub-acuta, albo-lutea: *calyce* concolore. *Flos* inter bracteas exertus. *Capsula* 3 - gono-rotunda, 3 - locularis, 3 - valvis, polysperma: *seminibus* multis, angulatis: cortice lævi, albicante. Odor, & sapor totius plantæ aromaticus, acutus, gratus.

Habitat agreste in regno Cambodiâ, Cochinchinæ tributario.

Cardamomum Minus. Rumph. Amb. l. 8. c. 12. t. 65. f. 1. Icon bona. Bont. Jav. l. 6. c. 37. fig. pag. 126: quæ non æquè propria, ac præcedens.

Virtus: seminum. Calefaciens, Stomachica, Carminativa.

Ufus etiam frequens in arte Coquinariâ.

† Sp. 4. AMOMUM VILLOSUM. α Sa nhon β Sô Xá m'i.
Differ. spec. Am. *scapo* brevi, reclinato: *bracteis* linearibus: *fructu* villoso.

Hab; & notæ. *Radix* horizontalis, sublignosa, repens: radiculis longissimis, crassis, odoratis. *Culmus* perennis, simplicissimus, debilis, erectus, teres, 6-pedalis. *Folia* lanceolata, enervia, glabra, petiolata, amplexicaulia, reflexa. *Scapus* 4-pollicaris, tenuis, reclinatus. *Spica* subovata, bracteis linearibus, imbricatis. *Corolla* pallida, infundibuliformis, 3-partita: nectario petaliformi, brevi, obtuso. *Pericarpium* inferum, sub-globosum, semipollicare, rufum, 3-loculare, evalve, exterius obsessum villis multis, crassis. *Semina* multa, angulata, fusca, constricta membranulis interjacentibus. Stamen, & pistillam solitaria. Odor totius plantæ aromaticus, lenis, sub-acutus. Sapor recentis fructus sub-dulcis, gratus.

Habitat agreste in montibus Cochinchinæ.

Globba Crispa. Rumph. Amb. I. II. c. 30. tab. 61.

Virtus: feminum. Sub-Calefaciens, Stomachica. Roborans, Uterina, Alexiteria. Hæc semina, quæ in provinciis Cochinchinæ *Qú nhon*, & *Phu-yen* absque culturâ nascuntur, avidè exportantur a Sinenfibus mercatoribus, in quorum Medicinâ magni sunt usus.

† Sp. 5. AMOMUM MEDIUM. β Tsão quo. α Tháo quã.

Differ. spec. Amom. *spicâ* caulinâ, ramosâ: *fructu* oblongo, striato, evalvi.

Hab; & notæ. *Culmus* perennis, rectus, simplex, 8-pedalis, crassus, teres. *Folia* magna, oblonga, sub-acuta, glabra, petiolis amplexicaulibus. *Flos* spicâ caulinâ, longâ, terminali, ramosâ. Recentem florem non vidi; ideoque de corollæ laciniis, & nectario incertus maneo. *Pericarpium* inferum, oblongum, obtusum, subteres, striatum, crassum, coriaceum, evalve, exsuccum, 3-loculare, polyspermum. *Semina* multa, angulata, membranulis distincta, fusca, odorata, ardentia.

Habitat in provinciâ *Yü nân* imperii Sinenfis, ad occasum provinciae Cantonienfis. Suspico eandem esse plantam, quam Bontius (Jav. I. 6. c. 37. pag. 127.) describit, delineatque sub nomine Cardamomi Maioris. Forma fructus valde convenit cum Cardamomo Medio, apud Matth. in Diosc. I. I. c. 5. pag. 28.

Virtus: feminum. Calefaciens, Incidens, Deobstruens, Antacida. Prodest in febribus quartanis diuturnis.

Utuntur etiam indigenæ his seminibus ad condiendos cibos: simulque acuendam vim cujuscunque odoris.

† Sp. 6. AMOMUM GLOBOSUM. α Mé tlé. β Tsão keu.

Differ.

Differ. spec. Am. *spicâ* caulinâ , ramosâ : *fructu* globofo , lævi.

Hab ; & notæ. *Radix* tuberculosa , repens , brevis. *Culmus* perennis , simplicissimus , teres , erectus , 4 - pedalis. *Folia* lanceolata , magna , glabra , enervia , petiolata , amplexicaulia , erecta. *Flos spicâ* caulinâ ovato-oblongâ , erectâ : ramis obliquis : *spathis* partialibus , sub - 4 - floris. *Perianthium* tubulosum , 3 - 4 - dentatum. *Corolla* supera , albo-rubra , infundebuliformis , 3 - partita : laciniis oblongo-ovatis , sub-æqualibus. *Nectarium* longitudine sefcuplum , undulatum , apice rotundatum , emarginatum , petaliforme , corollæ infistens. *Filamentum* planiusculum , longum. *Anthe-ra* oblongo-ovata , crenâ verticali amplexens *stylum* filiformem , ipsâ longiorem. *Stigma* concavum , ciliatum. *Pericarpium* globosum , glabrum , album , evalve , 3 - locale , polyspermum : cortice tenui , fragili : *seminibus* multis , angulatis , fuscis , odoratis , sub-ardentibus.

Habitat in montibus Cochinchinæ , & Chinæ.

Virtus : seminum , & radicis. Leniter Calefaciens , Stomachica , Antacida. Ventris dolores , vomitum , & diarrhæam petuitosam cohibet. Usus illius frequens apud Sinenses , & Cochinchinenses Medicos.

+ Sp. 7. AMOMUM HIRSUTUM. α Mé tlé bà.

Differ. spec. Am. *spicâ* caulinâ , simplici , reclinatâ : *fructu* sub-rotundo , hirsuto.

Hab ; & notæ. *Radix* horizontalis , ramosa , repens. *Culmus* perennis , simplicissimus , erectus , teres , hirsutus , 6 - pedalis. *Folia* lanceolata , magna , erecta , petiolis amplexicaulibus. *Flos spicâ* caulinâ , linearî , reclinatâ , simplici : pedunculis , & *spathis* 2 - floris. *Perianthium* tubulosum , 4 - fidum , inferum : laciniis rotundatis , æqualibus. *Corolla* supera , infundibuliformis , 3 - partita , laciniis obtusis , sub-æqualibus. *Nectarium* petaliforme , latissimum , obtusum , incurvum , 4 - fidum , laciniis binis lateralibus brevioribus , rotundatis. *Stamen* unicum. *Fructus* subrotundo-trigonus , hirsutissimus , evalvis , 3 - locale , polyspermus : *seminibus* multis , angulatis. *Corolla* albo , rubro , & flavo variegata. Odor , & sapor sub-fatuus. Virtus nondum probata.

Habitat in sylvis Cochinchinæ.

Sp. 8. AMOMUM GALANGA. α Cây riềng : Cao Lương Kương. β Cao Leâm Kiâm.

Differ. spec. Am. *spicâ* caulinâ , erectâ : *spathis* sub-trifloris : *capsula* 3 - gono-ovatâ , glabrâ.

Hab ; & notæ. *Radix* bulbosa , horizontalis , repens ; ramis teretibus , crassis ,

crassis, tortuosis, nodosis. *Culmus* perennis, simplicissimus, erectus, glaber, 6 - pedalis. *Folia* ovato-lanceolata, enervia, glabra, erecta, magna, petiolis amplexicaulibus. *Flos* *spicâ* oblongâ, erecta: *pedunculis*, & *spathis* partialibus sub - 3 - floris. *Perianthium* inferum, tubulosum, obtusè 3 - fidum. *Corolla* supera, albolutea, 3 - partita, laciniis oblongo-ovatis, concavis, patentibus, subæqualibus. *Nectarium* petaliforme, subrotundum, emarginatum, laciniis corollæ subæquale. *Filamentum* 1, lineare, crassum, in longitudinem sulcatum, corollâ longius. *Anthera* oblonga, 2 - fida, amplexens stylum longiorem, crenæ ipsius; & filamentum inclusum: *stigma* crassiusculum, emarginatum. *Capsula* 3 - gona, 3 - locularis, 3 - valvis: *feminibus* multis subrotundis. Odor totius plantæ aromaticus: sapor ardens.

Habitat tam culta, quam agrestis in Cochinchinâ, & Chinâ. Galanga Maior. Lancquas. Rumph. Amb. l. 8 c. 9. tab. 63. ubi satis propriè delineatur, & describitur.

Virtus: Radicis, & feminum. Calefaciens, Incidens, Stomachica, Sternutatoria. Prodest in Colicâ petuitosâ, Diarrhæâ, Vomitu, Singultu.

Ulus: œconomicus recentis radicis ad condiendos pisces, salgama, & acetaria. Præterea ad parandum, & acuendum spiritum vini, quem ex oryzâ, vel saccharo fermentato extrahunt. Crassè contusam, & æquali oryzæ massæ commixtam in bolos efformant, quos in camino suspendunt, ut longo tempore fuliginem imbibant. Bollis istis contritis quantitatem, quam volunt oryzæ coctæ subigunt, ac per noctem sinunt quiescere. Sequenti die fermentatam inveniunt, & alembico magno, sed humili includunt, indeque ad ignem destillat spiritus non inferior spiritu vinoso palmæ Cocos, & & fortasse salubrior.

Observ. Miror Celeb. Linnæum hanc plantam adscripsisse G. Marantæ, cujus characterem essentialem agnoscit *corollam ringentem*, 5 - fidam: *laciniis* 2 *alternis patentibus*. Galanga nostra (quæ eadem Rumphii) nec est ringens, nec 5 - fida, nec habet duas lacinias alternas patentes, sed omnes, quæ tres sunt, magnitudine, & formâ fere æquales. Non ignoro Rumphium dixisse florem Galangæ 4 - petalum: sed attentè legenti patebit quartum, quod vocat *petalum erectum instar vixilli*, nectarium esse petaliforme, non corollæ laciniam, quod ex situ interiore, & inspectione figuræ confirmatur: quamvis idem Nectarium ex nostrâ observatione non ita ad basim attenuetur, prout videtur in figurâ Rumphianâ. Itaque indubius assero plantam istam speciem esse Amomi, non Marantæ. Eandem cum aliis a me antea in Europam missam examinavit Clar. Bergius (Mat. Med. pag. 5.) eamque Amomi speciem agno-

agnovit. Nec obstat, quod a Doct. Viro vocetur Amomum Zedoaria Officinarum; siquidem, si pharmacoplas interrogemus, nunc pro Zedoaria, nunc pro Galangâ eandemmet radicem nobis obtrudent; cum nondum certò constet, quæ vera Zedoaria, aut Galanga antiquorum sit.

+ Sp. 9. AMOMUM ARBOREUM. ♂ . . .

Differ. spec. Am. *Caule* arboreo: *fructu* Calycino.

Hab; & notæ. *Arbor* 10-pedalis: *ramis* multis, tortuosis, patentibus. *Folia* ovato-oblonga, acuminata, integerrima, parva, inferius tomentosa, omnia ad unum latus versa, petiolis vaginantibus. *Flos* dilutè ruber, sessilis, suffultus squamâ conicâ, concavâ, ad apicem subtus carinatâ: *spicâ* ovata terminali, undique floriferâ. *Perianthium* 1-phyllum: tubo magno, ovato-trigono: limbo 3-partito, laciniis acutis, erectis. *Corolla* supera, infundibuliformis, 3-partita: laciniis lanceolatis, subæqualibus, patentibus. *Nectarium* petaliforme, lato-ovatum, corollæ sub-æquale, ipsius tubo interius adnatum. *Filamentum* 1, lanceolatum, coloratum; tubo corollæ, & nectario simul connexum. *Anthera* linearis, medio filamenti in longitudinem coalita. *Germen* calycinum, 3-gonum. *Stylus* filiformis, crenæ antheræ inclusus, illâ longior. *Stigma* verticaliter planum, apice truncatum. *Pericarpium* ovato-trigonom, ex tubo calycis in maturitate in 3 valvas ex angulis dehiscente, 3-loculare, polyspermum. *Seminibus* multis, longiusculis, angulatis. Sapor, & odor vix ullus. Virtus incognita. Arboris lignum levissimum, nec foco aptum.

Habitat in insulâ Samatrâ, versus plagam orientalem in sylvâ parum a litore distante.

Observ. Cum in diversis Amomi Speciebus, Calyx, Corolla, Nectarium, Stamen, fructusque sæpe inter se differant: numerus autem laciniarum corollæ semper ternus, & Nectarium semper formâ petali, quamvis situ a laciniis diversum, observentur: in istis, non in illis, constituendus videtur character essentialis Generis Amomi. Unde sequitur Globbam Sylvestrem (Rumph. Amb. l. 11. c. 33. t. 62.) Amomi speciem esse, quam Linnæus Junior vocavit Renaliam. Suppl. pl. pag. 7, & pag. 79.

GENUS II. CURCUMA.

Charact. Gener. *Stamina* 4 sterilia: quinto fertili. Lin. sy. pl. G. 6.

Observ. Celeb. Linnæus (syft. Nat. pag. 50, & syft. Veget. pag. 49.) quasi datæ descriptioni diffideret, nos monuit, characteres Amomi, Alpiniae, Curcumæ, Thalix ab autoptis ex plantis vivis accuratius descri-

describendos, quod nos diligenter exequi curavimus circa Amomum, & Curcumam: Thaliā vero, & Alpiniam non vidimus.

+ *Descriptio Naturalis Curcumæ Vulgaris in solo natali.*

Cal. Perianthium superum, 2-fidum: laciniis oblongo-ovatis, erectis, spicæ squamis occultis.

Cor. Monopetala, infundibuliformis: tubo tenui, perianthio æquali, superius dilatato: limbo 4-partito, laciniis longitudine sub-æqualis: binis lateralibus obtusis, undulato-plicatis: summā acutā, incurvā: infimā latiore, 2-fidā, laciniis rotundatis.

Nectarium magnum, incurvum, 3-lobum, medio emarginato, basi laciniae corollinae exteriori ad natum.

Stam. Filamentum 1, lato-planum, breve, apice rotundatum, laciniae summæ corollae insisteus. Anthera exotica, sub-cubica, 2-fida: appendice subulatā utrinque exertā.

Pist. Germen subrotundum. Stylus capillaris, stamini æqualis, crenæ antheræ inclusus. Stigma Concavum.

Peric. Capsula subrotunda, lævis, 3-valvis, 3-locularis, polysperma. Sem. Rotunda, pauca.

Observ. Labium illud ovatum, (apud Linnæum) staminave 4 sterilia nullibi invēni.

Char. Gener. ex propriā observatione. Cor. 4-partita. Nectarium 3-lobum. Filamentum planum.

Sp. I. CURCUMA LONGA. α Ngê: Kuong hùynh. β Kiām hoām.

Differ. spec. Curc. *foliis* lanceolatis: *nervis* lateralibus numerosissimis. Lin. sp. 2.

Hab. *Radix* perennis, serpens, carnosā, palmata, ramis teretibus, circulis parallellis, radicanibus articulata: cortice tenui pallido: pulpā croceā, sapore subamaricante, odore unguentario. *Caulis* nullus. *Folia* lato-lanceolata, magna, integerrima, glabra, annua, pallido-viridia, lineis obliquis, tenuibus, densis fulcata: petiolis longis, erectis, basi dilatatis, se mutuo sustinentibus, & amplectentibus. *Scapus* externus, 3-pollicaris, tenuis, suberectus, sub-nudus, foliorum fasciculo aproximatus. *Spica* crassa, sub-ovata, 3 pollices longa: squamis membranaceis, sub-acutis, albican- tibus, semipatentibus, infra medium lateraliter coalitis. *Flos* sessi- lis, albus, nectario luteo, singulis spicæ squamis solitariè inclusus.

Habitat ubique culta, incultaque in Cochinchinā, & Chinā.

Curcuma Domestica. Rumph. Amb. 1. 8. c. 16. tab. 64. Terra Merita. Pomet. Drog. 1. 2. p. 72. fig. 47. Curc. rad. longā. Burm. Zeyl. p. 83.

Virt.

Virt. Resolvens, Emmenagoga, Diaphoretica. Valet in Ictero, Cachexia, contusionibus, vulneribus, scabie, imo etiam in Leprâ, pellendo per transpirationem, si sumatur cum sulphure: vel cum terebinthinâ per urinam. Exterius pruritus, & affectus cutaneos corrigit.

Ufus œconomicus ad condiendos cibos loco Croci, frequentissimus in Indiâ. Curcumâ tinguntur telæ, pelles, ligna, ossa, & metalla.

Sp. 2. CURCUMA ROTUNDA. α Ngai Miq. β Pum ngo méu.

Differ. spec. Curc. *foliis* lanceolato-ovatis: *nervis* lateralibus rarissimis. Lin. sp. 1.

Hab; & notæ. *Radix* perennis, bulbus ovatus, magnus, ovo anserino sæpe æqualis: exterius pelliculâ tenui, rufescente, annulis parallelis radicantibus cinctus: interius solidus, carnosus, flavo-ruber, gustu amaricante, odore subaromatico. Serpit sub terrâ radix per parvos bulbos, ejusdem formæ ovatæ, ad latera bulbi materni accrescentes. *Caulis* nullus. *Folia* annua, 3 pedes alta, erecta, lato-lanceolata, subobtusâ, glabra, lætè viridia, lineis obliquis paucis sulcata: petiolis brevibus, ad basim dilatatis, interiores amplexantibus, crassum caulem mentientibus. *Florem* recentem non vidi, quamvis per aliquot annos plantam studiosè coluerem; naturâ enim agrestis est.

Habitat frequens montes Cochinchinæ, & Chinæ.

Manja-Kua. Rheed. Malab. 11. pag. 19. tab. 10. Curcuma radice rotundâ. Burm. Zeyl. pag. 84. Zerumbet. Tommon Bezaar (Rumph. Amb. 1. 8. c. 17. t. 68.) suspicor hanc speciem Curcumæ designare. Descriptio quodammodo convenit: sed figura nec propriæ descriptioni, nec nostræ benè aptari potest.

Virtus. Fere eadem, quæ præcedentis: sed fortior, ac internè sumpta minus tuta. Externè heroicum pharmacum expertus sum in dolore, & tumore ventris ex suppressione lochiorum, vel mensium. Ex bulbis recentibus Curcumæ Rotundæ, & Crini Zeylanici, foliisque Artemisiz contusis, addito parum aceti, fit cataplasma, quod calidum topicè applicatur. Radix ista non est esculenta. Ad tingendum adhibetur, colore quidem pulchro, sed inconstante.

† Sp. 3. CURCUMA, PALLIDA α Ngê hoang. β San Kiâm hoâm.

Differ. spec. Curc. *bulbis* nodosis: *scapo* longo, bracteato.

Hab; & notæ. *Planta* annua, acaulis, erecta, 3-pedalis. *Radix* perennis, horizontalis, serpens, oblonga, teres, tortuoso-nodosa, intus, & foris pallida, carnosâ, odore, & sapore tenui. *Folia* lanceolata, magna, sulcis obliquis, tenuibus, plurimis: petiolis basi dilatatis, interiores ambientibus. *Scapus* externus, 8 pollices

ces longus, bracteis brevibus vestitus. *Spica* oblonga, squamis ovato-lanceolatis, laxis, reflexis, rubescentibus, 1 - floris. *Corolla* albo-lutea, 4 - partita: *nectario* 3 - lobo. *Stamen* 1, fertile, sterilia nulla. Capsula infera 3 - locularis, 3 - valvis, polysperma.

Habitat agrestis in Cochinchinâ, & Cantone Sinarum.

Curcuma Agrestis. Rumph. Amb. 1. 8. pag. 164.

Ufus internus, quantum scio, nullus. Radix contusa, & externè applicata medetur artuum doloribus, & contusionibus.

Observ. Rumphius (Amb. 1. 8. cap. 17.) varias Tommon species exponit, quas ad genus *Curcumam* pertinere sentio: sed ex defectu sufficientis examinis certò decidere non audeo. *Curcuma Longa* Linnaei aptius vocaretur cum Rumphio *Curcuma Domestica*, quatenus imprimis coli soleat: vel *Curcuma Vulgaris*, quia usu in Indiâ frequentissimo ab omnibus cognoscitur.

GENUS III. CANNA.

Char. Gener. *Cor.* 6 - partita, erecta: *labio* 2 - partito, revoluta. *Stylus* lanceolatus, corollæ adnatus. *Cal.* 3 - phyllus. Lin. fy pl. G. 1.

Sp. 1. CANNA INDICA. α Ngai hoang. β San Kiâm.

Differ. spec. Can. *foliis* ovatis, utrinque acuminatis, nervosis. Lin. sp. 1.

Hab; & notæ. *Caulis* simplicissimus, erectus, 3 - pedalis, minimum digitum crassus. *Radix* bulbosa, sub-palmata, repens, perennis pallida. *Folia* lato-lanceolata, magna, glabra, obliquè fulcata: petiolis amplexicaulibus. *Flos* terminalis, nitidè coccineus, *spica* erectâ, pauci florâ. *Calix* superus, foliola 3, lanceolata, persistentia. *Corolla* erecta, 6 - partita, inæqualis: *nectario* centrali, 2 - partito, revoluta. *Stylus* lanceolatus, corollæ adnatus. *Anthera* 1, linearis, lateri nectarii in longitudinem adhærens. Capsula, scabra, 3 - gonio-ovata, 3 - locularis, 3 - valvis: seminibus paucis, globosis, nigris, nitidis.

Habitat in collibus, & agris incultis Cochinchinæ, ac Chinæ.

Cannacorus. Rumph. Amb. 1. 8. c. 22. t. 71. f. 2. *Cannacorus* flore coccineo, splendente. Fournes. Inst. pag. 367. tab. 192. Ubi flos, & fructus naturali magnitudine optime exprimuntur.

+ GENUS IV. DONAX.

Descriptio Naturalis.

Cal. Foliola 2, spathacea, lanceolata, inæqualia, convoluta, infera, geminum florem sustinentia.

Periantium proprium superum, 3 - phyllum : foliolis subulatis, incurvis, deciduis.

Cor. Monopetala, irregularis, 6 - partita : laciniis 3 exterioribus lanceolatis reflexis, subæqualibus : 3 interioribus obtusis, erectis, inæqualibus : omnibus ad basim attenuatis, in tubum coalitis.

Stam. Filam. 1, petaliforme, corollæ adnatum, ipsâ brevius. Anthera oblonga, lateralis.

Pist. Germen subrotundum. Sylus planus, turbinatus, corollâ brevior : laciniâ quâdam, parvâ, obtusâ, incisâ ad basim vaginatus. Stigma Concavum, inæquale.

Peric. Fructus globosus, glaber, exsuccus, evalvis, 3 - locularis ; 1 - spermus.

Sem. subrotunda, scabra : raro ad maturitatem pervenientia, præter unum, binis aliis suffocatis.

Nom. ($\Delta\omicron\nu\alpha\xi$ arundo) a formâ plantæ arundini similis.

Char. Gener. Cor. 6 - partita : laciniis 3 exterioribus, lanceolatis, reflexis : 3 interioribus obtusis, erectis. Fructus 3 - locul., 1 - spermus.

Sp. I. DONAX ARUNDASTRUM. α Cay lung.

Differ. spec. Don. foliis ovatis : paniculis sparsis.

Hab. Caulis fruticosus, teres, solidus, æqualissimus, nitidus, inferius enodis, ad apicem divisus in ramos patentes, 8 pedes altus. Radix serpens, horizontalis, tuberculosa, lignosa, arundiniformis. Folia lato-ovata, sub-acuminata, integerrima, glabra, alternata, lineis densis obliquè striata : petiolis teretibus, tenuibus, longiusculis. Flos albus, subterminalis : paniculis magnis, sparsis nutantibus.

Habitat in sylvis Cochinchinæ.

Arundastrum Tonchat. Rumph. Amb. 1. 6. cap. 10. tab. 7.

Observ. Hanc plantam varii Auctores Marantæ adjudicaverunt, ut puto, flore non viso, quia Maranta ab eâ longè differt, juxta characterem Linnæarum nobis propositum. Sy. pl. t. 1. pag. 4. Non autem ita longè distare videtur juxta integram descriptionem genericam, (Lin. Gen. gl. edit. 6. pag. 3. Genere 5.) quam postea ipse Linnæus

corrigenz degenerantem reddidit ab Arundastro Rumphiano, nostroque.

GENUS V. KÆMPFERIA.

Char. Gener. Cor. 6 - partita : laciniis 3 maioribus patulis, unicâ 2 - partitâ. Stigma 2 - lamellatum. Lin. fy. pl. G. 7.

Sp. 1. KÆMPFERIA GALANGA. α Thien lien : Tam nai β Sãn lay.

Differ. spec. Kæmp. foliis ovatis, sessilibus. Lin. sp. 1.

Hab; & notæ. *Planta* acaulis, annua, succosa tota. *Radix* bulbosa, palmata, serpens, lobis ovatis, lævibus : radiculis subulatis, crassis, simplicibus. *Folia* lato-ovata, in orbem postrata, integerrima, glabra, sulcis multis longitudinalibus exarata, obscuro-viridia : petiolis subterraneis, brevibus, membranaceis, interiores amplectentibus. *Flos* radicalis, solitarius, sessilis, succosus, albissimus, maculâ violaceâ magnâ in medio notatus. *Calix* inferus, spathæ multæ, subulatæ, imbricatæ : perianthium nullum. *Corolla* monopetala, hippocrateriformis : tubo longo, gracili, curvato. *Limbus* expansus, horizontalis, 6 - partitus : laciniis 3 lanceolato-linearibus, subincurvis, æqualibus, longioribus : binis alternis ovatis : infimâ latiore, obtusissimâ, breviter 4 - fidâ. *Nectarium* tubulosum, 2 - fidum, utrinque reflexum, apice rotundatum, rubum corollæ superans. *Filamentum* nullum. *Anthera* oblonga, lateralis, nectario affixa. *Germen* subrotundum, inferum, minimum, abortiens. *Stylus* capillaris longitudine tubi. *Stigma* obtusum. Odor totius plantæ aromaticus, gratus, diu perseverans. Sapor sub-acutus. Color radicis intus albus, foris purpurascens.

Habitat in hortis Cochinchinæ, & Chinæ.

Linnaeus (Hort. Cliff. tab. 3.) Kæmpferiam eleganter delineat, sed juniorem; maturior enim folia habet fere rotunda, nec acuminata: tuncque radix palmata fit, lobis ovatis circum accrescentibus. Ibi infima corollæ lacinia apparet 2 - fida, quæ in nostrâ videtur 4 - dentata. Icon Rumphiana (Amb. l. 8. tab. 69. f. 2.) minus propria haberi potest. At Aro-orchis Burmanni (Zeyl. tab. 13. f. 1.) nullatenus Kæmpferiæ convenit, ac potius Orchideis, quam Monandris adscribenda videtur.

Virtus. Stomachica, Cephalica, Diaphoretica, Alexiteria.

† GENUS VI. PHYLLODES.

Descriptio Naturalis.

Cal. Inferus, spathæ multæ, acutæ, imbricatæ, polyfloræ:

Perianthium proprium 3 - phyllum: foliolis subulatis, erectis, æqualibus.

Cor. Tubulosa: limbo 7-fido, laciniis 3 exterioribus acutis, subæqualibus, reflexis: 4 interioribus obtusis, erectis, inæqualibus. Nectarium longum, canaliculatum, erectum.

Stam. Filamentum 1, subulatum breve, lateri nectarii ad basim coalitum. Anthera oblonga, irregularis: sphærulas nudis oculis conspicuas pro polline emittens.

Pist. Germen trigono-ovatum, inferum. Stylus crassus, brevis, stamine sub-longior. Stigma concavum, versus antheram inclinatum.

Peric. Capsula obtusè 3-gona, monosperma.

Sem. 1, ovatum, læve.

Nom. Phyllódes, sive progenies folii dicitur; quia ex folii dehiscente petiolo flos nascitur.

Char. Gener. Cor. inæqualis, 7-fida: nectario longo, canaliculato, erecto.

† Spec. 1. PHYLLODES PLACENTARIA. α Lá deaong. β Toung iep.

Differr. spec. Phyl. acaulis: petiolis longissimis, stantibus: cymis florum e petiolo fisso prodeuntibus.

Hab. Planta perennis, *acaulis*, 5-pedalis: cujus pedes 4 occupant petioli rectissimi, teretes, æqualissimi, nitidi, invicem distantes. Folia pedalia, ovato-oblonga, apice acuta, integerrima, plana, obliquè sulcata, glabra, coriacea. Flos albus, aggregatus in Cymam hemisphæricam, magnam, sessilem, infra medium petioli dehiscens erumpentem: involucri 2-phylo, spathas partiales, polyfloras colligente. Radix tuberculoso-fibrosa, horizontalis, serpens. Germen plerumque abortit.

Habitat loca Umbrosa Cochinchinæ, & Chinæ.

Ufus æconomicus: ad involvenda cibaria, maximè placentas, simul cum istis foliis in caldaris elixandas, unde gratiorem saporem, & colorem acquirunt. Eadem folia tenera, necdum explicata immergunt spiritui vinoso oryzæ, vel sacchari triplici aquâ diluto, ut fiat acetum.

Observ. Quantumvis rarè accidat, ut flores ex petiolis filiorum erumpant, hoc tamen observatur in Menyanthe Indicâ, Turneria Ulmi-

mifoliâ, & Pontederiâ Vaginali, Hastatâque: quarum nulla convenit cum Phyllôde charactere Classico, aut Generico, nec etiam habitu, si notam illam petioli floriferi excipias. Involucrum Daun Bonkus (Rumph. Amb. l. 11. c. 12. t. 53.) magis ad nostram accedit foliis, flore, usuque apud indigenas: sed quot habeat stamina ignoramus, nec descriptio Rumphiana completa est, ut possimus certo judicare.

† GENUS VII. SALOMONIA.

Descriptio Naturalit.

Cal. Perianthium inferum, compressum, 5-fidum: laciniis subulatis brevibus, subæqualibus, subpatentibus.

Cor. Monopetala, formata ex lamellâ oblongâ in tubum cylindricum, fissum longitudinaliter connivente: limbo 3-fido, brevi, laciniis rotundatis, erectis: mediâ longiore, cucullatâ.

Stam. Filamentum 1, filiforme, breve, medio laciniæ longioris infistens, igi subæquale. Anthera ovata, incumbens, cucullo tecta.

Pist. Germen subrotundum, compressum, superum. Stylus inflexus, in medio ventricosus, stamine brevior. Stigma crassiusculum.

Peric. Silicula compressa, 2-loba, scabra, 2-locularis, 1-sperma.

Sem. sub-ovata, compressa.

Nom. Salomoniam a Primo Universali Botanico Salomone, Rege Hebræorum.

Char. Gener. Cal. 5-fidus. Cor. infera, 3-fida. Caps. 2-locularis, 1-sperma.

† Sp. 1. SALOMONIA CANTONIENSIS. β Siau lam teng.

Differ. spec. Sal. foliis cordatis, 3-nerviis: spicis terminalibus.

Hab. Caulis herbaceus, annuus, 6-pollicaris, erectus, sulcatus, multiplex. Folia cordata, acuminata, integerrima, glabra, sparsa: petiolis brevibus. Flos violaceus, spicis simplicibus, erectis, terminalibus.

Habitat inculta Cantone Sinarum.

† GENUS VIII. GARCIANA.

Descriptio Naturalis.

Cal. Perianthium nullum.

Cor. Petala 4, infera: quorum 2 opposita subrotunda, acuminata; ferra-

ferrata, plicata: 2 alia alterna lanceolata: omnia erecta, pilosa, longitudine subæqualia.

Stam. Filamentum 1, planum, lato-subulatum, basi curvatum, utrinque alatum, apice reflexum. Anthera terminalis, magna, in cochleam ex utraque parte spiraliter voluta.

Pist. Germen compresso-ovatum, pilosum. Stylus filiformis, crassus, filamento æqualis. Stigma convexum, papillosum.

Peric. Capsula ovata, compressa, pilosissima, 3-locularis, 3-valvis, polysperma.

Sem. Plurima, longiuscula, scabra.

Nom. Garcianam dixi in memoriam Primarii Aromatum Scriptoris Garcie ab Horto. Scio Linnæum (Cliffort. pag. 184.) jam antea dicasse Garcie simul, & Garcino arborem Garciniam: quæ tamen istius nomen potius, quam illius repræsentat. Igitur ut unicuique suus honos, nomenque maneat, non æquivocum, sed integrum, Garciniam totam Garcino, Garcianam integram Garcie servamus.

Char. Gener. Cal. 0. Cor. infera, 4-petala. Caps. 3-locularis, polysperma.

† Sp. 1. GARCIANA COCHINCHINENSIS. α Cây Bòn bòn. β Ti'en lùm.

Differ. spec. Garc. foliis equitantibus: spicâ terminali.

Hab. *Caulis* herbaceus, 2-pedalis, simplicissimus, teres, lanuginosus, erectus. *Folia* subulata, equitantia, crassa, foris striata, intus spongiosa. *Flos* coloris aurei, bractea acuminatâ, hirsutâ, brevi suffultus: *pedunculis* solitariis, in *spicam* longam, erectam, terminalem dispositis affurgens.

Habitat loca humida Cochinchinæ. Unde anno 1774 per me in Europam missa. Postea eandem examinavi Cantone Sinarum, invénique Cochinchinensi convenientem.

GENUS IX. BOERHAAVIA.

Char. Gener. Cal. 0. Cor. 1. petala, campanulata, plicata. Sem. 1, nudum, inferum. Lin. fy. pl. G. 9.

Sp. 1. BOERHAAVIA DIFFUSA. β Houng si sin.

Differ. spec. Boer. *Caulis* lævi diffuso: *foliis* ovatis. Lin. sp. 2.

Hab; & notæ. *Caulis* herbaceus, perennis, tenuis, diffusus, procumbens, flexuosus, teres, lævis, rubescens, ramosus. *Folia* oblongo-ovata, sub-acuta, repanda, glabra, opposita, rubescentia. *Flos* axillaris, paniculâ diffusâ: *pedunculo* communi longo, tenui: par-

partialibus subdivisis, rubris, brevioribus. *Cal.* o. *Corolla* supera, rubra, 5-fida, plicato-clausa. *Stamen* 1. *Semen* 1, nudum, ovatum, 5-fulcatum, asperum.

Habitat agros Cantonienles in Chinâ.

Hujus varietatem ibidem observavi, cujus flos pallidus, caulis, & folia non rubescunt: cætera conformia.

† Sp. 2. BOERHAAVIA AFRICANA. γ . . .

Differ. spec. Boer. *Caule* diffuso, hirsuto: *foliis* cordato-rotundis: *racemis* dichotomis, terminalibus.

Hab; & notæ. *Caulis* herbaceus, diffusus, teres, pilosus, 2-pedalis, ramosus. *Folia* cordata, subrotunda, obtusa, repanda, glabra, crassa, opposita. *Flos* purpureus, racemis magnis, dichotomis, terminalibus. *Calix* 3-phyllus, inferus, deciduus. *Corolla* supera, campanulata, nec plicata: limbo brevi, patente, 5-fido: laciniis emarginatis, in mediâ emarginaturâ acuminatis. *Stamen* 1. *Semen* 1, nudum, inferum, fulcatum.

Habitat Mozambicci in Africâ Orientali.

GENUS X. HIPPURIS.

Char. Gener. *Cal.* o. *Petala*. nulla. *Stigma* simplex. *Sem.* 1. Lin. sy. pl. G. 11.

† Sp. 1. HIPPURIS INDICA. α Cay nân.

Differ. spec. Hip. *scapo* nudo: *radice* tuberofâ.

Hab; & notæ. Planta palustris, *acaulis*: *radice* fibrosâ, repente: tuberibus multis, subrotundis, sparsis, parvis, nigris, pilosis, edulibus. *Folia* subulata, longa, erecta, congesta. *Scapus* 4-pedalis, nudus, rectissimus, simplicissimus, teres, striatus: intrinsecus tubulosus, interceptus membranâ transversâ, plurimis. *Spica* terminalis, coarctata, longa, erecta, reticulato-squamosa, crassitie culmum vix superans. *Calyx*, & *corolla* nulli. *Stamen* 1 longum. *Stylus* stamini æqualis: *stigmatibus* binis, oblongis. *Semen* 1, orbiculatum, nudum, squamâ spicæ fœtum.

Habitat loca aquosa Cochinchinæ.

Cyperus Dulcis. Rumph. Amb. l. 10. c. 3. t. 3. f. 1.

17

CLASSIS II.
DIANDRIA.
MONOGYNIA.

* *Flores inferi, monopetali, regulares.*

1. **P**HILLYREA. Cor. 4 - fida. *Bacca* 1. sperma.
2. LIGUSTRUM. Cor. 4 - fida. *Bacca* 4. sperma.
3. ERANTHEMUM. Cor. 5 - fida: tubo filiformi. *Capsula*.
4. JASMINUM. Cor. 5 - fida. *Bacca* dicocca.
5. NYCTANTHES. Cor. 8 - fida. *Bacca* dicocca.

** *Flores inferi, monopetali, irregulares. Fructus capsularis.*

- † 6. STRIGA. Cor. hippocrateriformis, 4 - fida: *laciniâ* summâ emarginatâ.
7. GRATIOLA. Cor. 4 - fida. *Stamina* 4: 2 stérilia.
8. JUSTICIA. Cor. ringens. *Caps.* ungue elastico.
9. DIANTHERA. Cor. ringens. *Antheræ* 2 in singulo filamento.
10. UTRICULARIA. Cor. ringens, calcarata. *Cal.* 2 - phyllus.

*** *Flores inferi monopetali, irregulares. Fructus gymnospermi.*

11. VERBENA. Cor. subæqualis. *Cal.* laciniâ supremâ brevior.
12. ZIZIPHORA. Cor. ringens: galeâ reflexâ. *Calyx* filiformis.
13. ROSMARINUS. Cor. ringens: galeâ falcata. *Stam.* curva.

DIGYNIA.

- † 14. OSMANTHUS. Cor. campanulata. *Filamenta* plana: *Antheris* lateralibus

C

15. AN-

15. ANTHOXANTHUM. *Cal.* gluma 1-flora, oblonga. *Cor.* gluma aristata.

TRIGYNIA.

16. PIPER.

Cor. o. *Bacca* 1-sperma.

MONOGYNIA.

GENUS I. PHILLYRIA.

Char. Gener. Cor. 4-fida. Bacca 1-sperma. Lin. sy. pl. G. 19.

† Sp. 1. PHILLYREA Indica. α Cay râm.

Differ. spec. Phil. *foliis* ovatis, acutis: *racemis* terminalibus.

Hab., & notæ. *Arbor* mediocris, ramosissima: ramis oppositis, patentibus, tortuosis. *Folia* ovata, apice acuta, sub-crenata, parva, glabra, obscuro-viridia, opposita, reflexa. *Flos* albus terminalis, racemis brevibus, plurimis. *Cal.* Cyathiformis, 4-dentatus. *Corolla* campanulata, 4-fida. *Stamina* 2, brevia. *Bacca* 1-sperma, parva, rotunda, nigra.

Habitat in Cochinchinâ tam culta, quam agrestis.

Virtus: foliorum. Diuretica, Resolvens. Folia contusa cum Urina; vel aceto, externè apposita breviter sanant contusiones, dolorem leniunt, sanguinis grumos dissolvunt.

GENUS II. LIGUSTRUM.

Char. Gener. Cor. 4-fida. Bacca 4-sperma. Lin. sy. pl. G. 18.

† Sp. 1. LIGISTRUM SINENSE. β . . .

Differ. spec. Lig. *foliis* lanceolatis: *racemis* oblongis, lateralibus, & terminalibus.

Hab; & notæ. *Arbor* parva, 8 pedes alta: *ramis* diffusis, rectis. *Folia* lanceolata, integerrima; tomentosa, petiolata, opposita, obscuro-viridia. *Flos* albus, parvus, racemis oblongis, axillaribus, & terminalibus. *Calyx* cyathiformis, albus, 4-dentatus. *Corolla* 1-petala, campanulata, patens: limbo 4-fido, laciniis lanceolatis, crassis. *Bacca* minima, subrotunda, 4-sperma, fusca. *Stamina* 2.

Habitat Agreste prope Cantonem Sinarum.

GENUS III. ERANTHEMUM.

Char. Gener. Cor. 5-fida: tubo filiformi. *Autheræ* extra tubum. Stigma simplex. *Fructus*.

† Sp. 1. ERANTHEMUM SPINOSUM. γ . . .

Differ. spec. Erant. *foliis* ovatis, oppositis: *stipulis* spinosis: *flore* solitario, laterali.

Hab ; & notæ. *Caulis* subfruticosus , 1 - pedalis , cespitosus , erectus : ramis assurgentibus , brevibus : *stipulis* , & bracteis spinosis. *Folia* ovata , parva , integerrima , pilosa , opposita. *Flos* dilute violaceus , solitarius , lateralis , pedunculatus. *Calyx* 2 - phyllus , foliolis acuminatis , erectis. *Corolla* tubo longo , filiformi , ad basim curvato : limbo 5 - fido , patente. *Filamenta* 2 , tubo infidentia , ipsum superanthia : antheris oblongis , incumbentibus. *Stylus* brevis : *stigmata* crassiusculo. *Capsula* supera , ovata , 2 - locularis , polysperma. Habitat agreste in suburbiis Mozambicci in Africâ.

GENUS IV. JASMINUM.

Char. Gener. *Cor.* 5 - fida. *Bacca* dicocca. *Sem.* arillata. *Antheræ* intra tubum. Lin. fy. pl. G. 17.

Sp. 1. JASMINUM OFFICINALE. β Sú hán hĩa.

Differ. spec. Jasm. *foliis* oppositis : *foliolis* distinctis. Lin. sp. 1.

Hab ; & notæ. *Caulis* fruticosus , scandens , teres , glaber , ramosus. *Folia* opposita , pinnata : *foliolis* lato-lanceolatis , parvis , integerrimis , glabris , distinctis. *Flos* pallidus , odoratus , parvus , terminalis , pedunculis paucifloris. *Corolla* tubo cylindrico , longo : limbo plano , brevi , laciniis 5 , rotundatis. *Antheræ* 2 , sub-sessiles in medio tubi. *Stigma* extra tubum , longum , planiusculum , emarginatum. *Bacca* supera , 2 - cocca.

Habitat agreste prope Cantonem Sinarum.

Jasminum Vulgatius , flore albido. Duham. Arb. tom. 1. pag. 309. tab. 122. Bauh. Pin. p. 397. n. 1.

† Sp. 2. JASMINUM NERVOSUM. α Cây Vang.

Differ. spec. Jasm. *foliis* ovatis , 3 - nerviis.

Hab ; & notæ. *Caulis* fruticosus , longus , scandens , teres , lævis , ramosus. *Folia* impari-pinnata : *foliolis* sesquipollicaribus , ovatis , acuminatis , integerrimis , 3 - nerviis , nitidis. *Flos* albidissimus , inodorus , terminalis , pedunculis polyfloris. *Corolla* hippocrateriformis , laciniis oblongis , obtusis , numero inconstantibus , sæpius 7 , sæpe etiam 5 , 6 , vel 8. *Calycis* laciniæ totidem , subulatae , erectae. *Stamina* 2 , tubo inclusa. *Stigma* 2 - fidum. *Pericarpium* baccae 2 , ovatae , monospermæ : semine arillato.

Habitat inter sepes Cochinchinæ.

Virtus. Attenuans , Deobstruens. Imprimis valet extractum totius plantæ , tam usu externo , quam interno. Sapor amarissimus. Odor nullus.

Observ. Varia sunt Jasmina inodora apud Auctores , quæ cum nostro

Co-

Cochinchinensi non cohærent. Affine videtur Nyctanthis Glaucae. Lin. Jun. suppl. pag. 82. Flos utriusque generis : habitus Jasmini prior.

GENUS V. NYCTANTHES.

Char. Gener. Cor. 8 - fida. Cal. 8 - fidus. Pericarpium dicoccum. Lin. fy. pl. G. 16.

Sp. 1. NYCTANTHES SAMBAC. α Hoa lăi β Mồ li hĩa.

Differ spec. Nyct. foliis inferioribus cordatis, obtusis : superioribus ovatis, acutis. Lin. sp. 2.

Hab ; & notæ. Caulis fruticosus, 4 - pedalis, cespitosus, suberectus, nodosus, scaber, ramosus. Folia inferiora cordata, obtusa : superiora ovata, subacuta : omnia integerrima, rugosa, glabra, opposita. Flos terminalis, albissimus, nocte odoratissimus, pedunculis sub - 4 - floris, semper luxurians, & sterilis. Corollæ limbus infimus obtusus, sæpe 8 - fidus, non raro 6, 7, 9, 10 - fidus. Calycis laciniae totidem, subulatae, erectae.

Habitat in hortis Cochinchinae, & Chinae, vulgaris quidem, & cultu facilis : nec ideo minus in deliciis habita a Magnatibus, quos allicit præstantiâ odoris nulli florum cedente.

Flos Manoræ. Rumph. Amb. 1. 7. c. 29. tab. 30. Jasminum Limonii folio conjugato. Burm. Zeyl. pag. 128. t. 58.

† Sp. 2. NYCTANTHES GRANDIFLORA. α Hoa lăi tãu. β Tá mỗ li.

Differ. spec. Nyct. foliis ternis, oppositisque.

Hab ; & notæ. Caulis fruticosus, erectus, 5 - pedalis, crassus, scaber. Folia stellata terna, oppositaque, ovata, subcordata, subacuta, rugosa, glabra. Flos albus, plenus, terminalis 1 - 2 - natus, Sambac triplo maior, visu speciosior, fragrantia inferior. Calyx 10 - fidus, lacinii linearibus, erectis. Corollæ infimus ordo laciniarum numero inconstans.

Habitat culta tam in Cochinchina, quam in China : ubi, partim præcis, partim eleganter flexis ramulis, fit arbuscula pulchra, & pretiosa.

Observ. Cum tam in Nyctanthe, quam in Jasmino numerus laciniarum corollæ, & calycis in plerisque inconstans sit, nec alius sit character Genericus, per quem differant, congruum magis videtur ex duobus generibus unum fieri.

† GENUS VI. STRIGA.

Descriptio Naturalis.

Cal. Perianthium 4-fidum : laciniis subulatis , pilosis , æqualibus , erectis , persistentibus.

Cor. Monopetala , infera , hippocrateriformis : tubo longo , tenui , prope limbum recurvo : limbo 4-partito , laciniis 3 inferioribus æqualibus : supremâ maiori , emarginatâ : omnibus rotundatis , brevibus.

Stam. Filamenta 2 , brevissima , curvaturæ tubi inhærentia. Antheræ oblongæ , stantes.

Pist. Germen oblongum. Stylus longitudine tubi. Stigma simplex.

Peric. Capsula ovato-oblonga , 1-locularis , polysperma.

Sem. Plurima , subrotunda , minima.

Nom. Striga ab habitu plantæ strigoso.

Char. Gener. Cor. 4-fida : laciniâ summâ emarginata. Caps. supera , 1-locularis , polysperma.

† Sp. I. STRIGA LUTEA. β Thốc chiố kam.

Differ. spec. Striga *foliis* lanceolato-linearibus : *floribus* solitariis.

Hab. *Caulis* herbaceus , simplicissimus , erectus , 4-fidus , 6-pollicarum. *Folia* lanceolato-linearia , integerrima , sessilia , glabra , sparsa , parva. *Flos* luteus , axillaris , solitarius.

Habitat inculta in suburbiis Cantonienfibus.

GENUS VII. GRATIOLA.

Char. Gener. Cor. irregularis , resupinata. Stam. 2 sterilia. Caps. 2-locularis. Cal. 7-phyllus : binis exterioribus patulis. Lin. fy. pl. G. 39.

Sp. I. GRATIOLA HYSSOPIOIDES ? β Pí pã tsão.

Differ. spec. Grat. *foliis* lanceolatis , subserratis , articulo caulino brevioribus. Lin. sp. 4.

Hab ; & notæ. *Caulis* herbaceus , annuus , sesquipedalis , erectus , tenuis , ramosissimus. *Folia* ovato-lanceolata , subserrata , glabra , subsessilia , opposita. *Flos* violaceus , congestus , axillaris : bracteis lanceolatis , ciliatis suffultus. Cal. nullus. Corolla irregularis , 4-fida , laciniâ inferiori maiore. Filamenta 4 , quorum 2 sterilia. Capsula lato-lanceolata , compressa , 2-locularis , 2-sperma.

Ha-

DIANDRIA. MONOGYNIA.

23

Habitat inculta Cantone Sinarum.

Gratiola Indica minor, vera, sive hyssopioides. Pluk. Alm. p. 180.
t. 193. f. 1.

† Sp. 2. GRATIOLA STRICTA. α Cây tu hít.

Differ. spec. Grat. foliis ovatis: *spica* longâ terminali.

Hab; & notæ. *Caulis* subfruticosus, simplicissimus, erectus, sesquipedalis. *Folia* ovata, acuminata, subserrata, plana, glabra, opposita. *Flos* albus, rubro punctatus, sessilibus: *spica* longâ, simplici, erectâ, terminali. *Calyx* nullus præter bracteam triplicem flori suppositam. *Corolla* tubo longo, tenui, angulato: limbo bilabiato, 5-fido, patente. *Stamina* 2 sterilia ad latus fertilium, his breviora. *Capsula* oblonga, acuminata, in medio sinuata, compressa, 2-sperma.

Habitat agrestis in Cochinchinâ.

† Sp. 3. GRATIOLA RUGOSA. α Cây Lâu Bạc.

Differ. spec. Grat. foliis lanceolatis, rugosis: *spica* ramosâ.

Hab; & notæ. *Caulis* subfruticosus, simplex, erectus, 3-pedalis, teres. *Folia* lanceolata, sub-crenata, crassa, rugosa, apice reflexa, glabra, opposita. *Flos* purpurascens, sessilibus: *spicis* ramosis longissimis, terminalibus. *Calyx* 5-phyllus, foliolis linearibus, suffultus bracteis ternis, subulatis, inæqualibus, calyce brevioribus. *Corolla* irregularis, 5-fida. *Stamina* 4, quorum 2 sterilia breviora. *Capsula* 2-locularis.

Habitat agrestis in Cochinchinâ.

GENUS VIII. JUSTICIA.

Char. Gener. *Cor.* ringens. *Caps.* 2-locularis, ungue elastico destitutus. *Stam.* *antherâ* singulâ. Lin. sy. pl. G. 28.

Sp. 1. JUSTICIA ECBOLIUM. α Cây đao laong.

Differ. spec. Just. fruticosa, foliis lanceolato-ovatis: *spicis* tetragonis: *bracteis* ovatis, ciliatis: *corollarum* galeâ reflexa. L. sp. 2.

Hab; & notæ. *Frutex* 5-pedalis, erectus: *ramis* patentibus. *Folia* ovato-lanceolata, integerrima, glabra, opposita, petiolata. *Spica* terminalis, longâ, subtetragona: *bracteis* ovatis, mucronatis, deciduis. *Corolla* albicans: labio superiore reflexo, inferiore 3-fido. *Caps.* ovata, compressa.

Habitat loca minus culta in Cochinchinâ.

Adhatoda *spica* longissima, flore reflexo. Burm. Zeyl. pag. 7. tab. 4.
f. 1.

Vir

Virtus. Ab indigenis experta in curandâ periosteï inflammatione, quæ in manuum digitis acerbos dolores excitat. Inde nomen vernaculum.

Sp. 2. JUSTICIA PICTA. α Ngaoe diep.

Differ. spec. Just. fruticosa, *foliis* lanceolato-ovatis, pictis: *corollis* fauce inflatis. Lin. sp. 5.

Hab; & notæ. *Caulis* arboreus, 8-pedalis, brachium crassus: ramis ascendentibus, albicantibus, lævibus, fragilibus. *Folia* lato-lanceolata, integerrima, nitida, petiolata, opposita, coloris obscuro-viridis, maculâ longâ, albâ, sinuatâ in medio pulchrè signata: costis lateralibus parallelis, obliquis. *Flos* ruber, *spicis* brevibus, terminalibus: bracteis nullis. *Calyx* 5-fidus, acutus, brevis, persistens. *Corolla* ringens, limbo oblongo: fauce inflata: labio superiore concavo, integerrimo: inferiore 2-fido. *Stamina* 2, recta: *Antheris* incumbentibus.

Habitat in hortis Cochinchinæ.

Folium Bracteatum. Rumph. Amb. l. 6. c. 35. tab. 30.

Virtus: foliorum. Emolliens, Resolvens. Usus cataplasmatibus præcipuus in inflammatione mamillarum ex lactis coagulatione.

Sp. 3. JUSTICIA FASTUOSA? α . . .

Differ. spec. Just. fruticosa *foliis* ellipticis: *thyrsis* terminalibus. Lin. sp. 8.

Hab; & notæ. *Caulis* fruticosus, erectus, 6-pedalis: *ramis* longis, debilibus, sulcatis. *Folia* elliptico-lanceolata, subferrata, glabra, opposita, petiolata. *Bractææ* lanceolatae, deciduæ. *Flos* albus, racemis compositis, oblongis, erectis, terminalibus. *Corollæ* galea concava, 2-fida, acuta: labium inferius 3-fidum. *Filamenta* 2, breviter, fauci inserta: antheris oblongis. *Capsula* oblonga, 4-fulca, 2-locularis, polysperma.

Habitat loca agrestia Cochinchinæ.

Gratiolæ affinis Maderaspatana, Digitalis æmula. Pluk. Phyt. tab. 193. fig. 3.

+ Sp. 4. JUSTICIA NIGRICANS. α Truong sinh Cây.

Differ. spec. Just. fruticosa, *foliis* lanceolato-linearibus, obtusis, nigricantibus: *spicis* distichis, terminalibus.

Hab; & notæ. *Frutex* erectus, 6-pedalis. *Folia* lanceolato-linearia, obtusa, integerrima, crassa, subsessilia, opposita. *Rami*, & *folia* lineis nigris notata. *Flos* albus, rubro virgatus: *spicis* distichis, terminalibus. *Corollæ* labium superius lanceolatum, integrum, erectum: inferius 3-fidum, reflexum. *Bractææ* setaceæ. *Capsula* 2-locularis.

Ha-

Habitat loca agrestia Cochinchinæ.

Sp. 5. JUSTICIA CHINENSIS. α Kim loung bánh.

Differ. spec. Just. herbacea *foliis* ovatis : *floribus* lateralibus : pedunculis 3 - floris : bracteis ovalibus. Lin. sp. 14.

Hab ; & notæ. *Caulis* herbaceus , longus , procumbens , ramosus. *Folia* ovata , sub-acuta , integerrima , glabra , opposita. *Bractee* ovales. *Flos* lateralis , dilutè violaceus : pedunculis 3 - floris : involucri fetaceo 2 - phyllo. *Corollæ* tubo longo , gracili : limbo ringente : labio superiore subrotundo , inferiore oblongo. *Capsula* 2 - locularis. *Stamina* 2.

Habitat inculta in hortis , & sepibus Cochinchinæ.

Burm. Ind. pag. 8. tab. 4. f. 1.

Sp. 6. JUSTICIA PURPUREA. β Chi chấp hox.

Differ. spec. Just. *foliis* ovatis , utrinque mucronatis , integerrimis , glabris : *caule* geniculato : *spicis* secundis. Lin. sp. 21.

Habitus , & notæ. *Caulis* herbaceus , erectus , ramosus , geniculatus , 3 - pedalis. *Folia* ovata , utrinque acuminata , integerrima , opposita , margine ciliata. *Flos* purpureus , spicis secundis axillaribus : *bracteis* lanceolatis , petiolatis. *Corollæ* labium inferius turbinato-oblongum , obtusissimum. *Antheræ* oblongæ. *Filamenta* 2. *Capsula* 2 - locularis.

Recentem observavi Cantone Sinarum , sicut etiam fecerat Osb. it. p. 230. Fol. Tinctorum (Rumph. Amb. l. 10 , tab. 22. f. 1.) flores habet terminales , solitarios , in eoque a nostrâ differt.

+ Sp. 7. JUSTICIA TINCTORIA. α Kim loung nhuom

Differ. specif. Just. *foliis* lanceolatis , subcrenatis , pubescentibus : *floribus* congestis , axillaribus.

Hab ; & notæ. *Caulis* herbaceus , ramosus , procumbens , longus ; teres , sulcatus. *Folia* ovato-oblonga , acuminata , subcrenata , pubescentia , opposita. *Bractee* conicæ , obtusiusculæ. *Flos* rosei coloris , pedunculis axillaribus , monofloris , polynatis. *Corolla* labio utroque reflexo : superiore ovato , integerrimo : inferiore oblongo , obtuso , 3 - fido. *Stamina* 2. *Capsula* 2 - locularis , elastica.

Ufus. Folia viridi colore saturata , eodem telas pulchrè imbuunt.

Habitat inculta in Cochinchina.

GENUS IX. DIANTHERA.

Char. Gener. *Cor.* ringens. *Caps.* 2 - locularis , ungue elastico dissiliens. *Stam.* singulum *antheris* binis , alternis. Lin. fy. pl. G. 29.

- † Sp. 1. DIANTHERA PANICULATA. α Thuộc lác nhỏ lá.
 Differ. spec. Dianth. *paniculis* axilliaribus : *foliis* lanceolatis , tomentosis.
 Hab ; & notæ. *Frutex* 5 - pedalis , caule erecto , ramis brachiatis. *Folia* lanceolata , integerrima , tomentosa , opposita. *Flos* albus , paniculatus , axillaris. *Calyx* 5 - partitus , laciniis filiformibus. *Corolla* tubo longo , tenui : *labio* superiore filiformi , emarginato : inferiore magno , 3 - fido. *Stigma* acutum. *Antheræ* binæ , una super alteram in singulo filamentum. *Capsula* bilocularis.
 Habitat sylvestris in Cochinchinâ.

GENUS X. UTRICULARIA.

Charact. Gener. *Cor.* ringens , calcarata. *Cal.* 2 - phyllus , æqualis. *Capsf.* unilocularis. Lin. sy. pl. G. 34.

- † Sp. 1. UTRICULARIA RECURVA. α . . .
 Differ. spec. Utr. *aphylla* : *nectario* recurvo : *spicâ* simplici.
 Hab ; & notæ. *Caulis* 4 - pollicaris , tenuis , simplicissimus , erectus. *Folia* nulla. *Flos* luteus , *spicâ* simplici , oblongâ. *Calyx* biphyllus , compresso-rotundus , magnus. *Corolla* ringens , *nectario* conico , recurvo , petalo subæquali. *Capsula* lenticularis , polysperma , Calyce Clauso fota. *Radix* fibrosa , brevis , folliculis destituta. *Stamina* 2 , brevia.
 Habitat in rivo *Hòn mô* , non procul ab urbe regiâ Cochinchinæ.

- † Sp. 2. UTRICULARIA AUREA. α Cây raong.
 Differ. spec. Utr. *aphylla* : *nectario* compresso-conico : *flore* racemoso.
 Hab ; & notæ. *Caulis* tenuis , longissimus , ramosus , fluctuans. *Folia* nulla. *Radix* plurima , capillaris , viridis , ramosa , utriculata. *Scapus* nudus , teres , erectus , 3 - pollicaris. *Flos* aureus , racemosus : foliolis *calycis* binis , lanceolatis , incurvis. *Corolla* 2 - partita : fauce convexâ , emarginatâ : *nectario* conico , compresso. Habitat in fluviis lentioris cursus in Cochinchinâ.

GENUS XI. VERBENA.

Charact. Gener. *Cor.* infundibiformis , subæqualis , curva. *Calycis* unico dente truncato. *Semina* 2 , sive 4 , nuda. *Stamina* 2 , sive 4.
 Lin. sy. pl. G. 35.

Sp. I. VERBENA OFFICINALIS. α Cỏ roi ngựa: Ma tien thảo. β Mả
piên tsào.

Differ. spec. Verb. tetrandra, *spicis* filiformibus: *foliis* multifido-laciniatis. *Caulis* solitario. Lin. sp. 15.

Hab., & notæ. *Caulis* herbaceus, annuus, simplex, angulatus, ramosus, 3-pedalis. *Folia* magna, crenato-multifida, opposita, glabra. *Flos* purpurascens, terminalis, *spicis* filiformibus, longissimis. *Calyx* tubuloso-angulatus, inæqualiter 5-fidus, dente uno truncato. *Corolla* brevis, tubulosa, limbo 5-fido, laciniis rotundatis, subæqualibus, patentibus. *Stamina* 4, brevissima. *Semina* 4, nuda. *Spica* sub-solitaria in quolibet ramo.

Habitat agrestis, cultaque tam in Cochinchinâ, quam in Chinâ.

Verbena foliis multifido-laciniatis: *spicis* filiformibus. Hort. Cliffort.
p. II.

Virtus. Nervina, Deobstruens. Decoctum prodest in hydropse, cataplasma in tumore scroti.

GENUS XII. ZIZIPHORA.

Char. Gener. *Cor.* ringens: labio superiore reflexo, integro. *Cal.* filiformis. *Semina* 4, Lin. sy. pl. G. 39.

† Sp. I. ZIZIPHORA SILIQUOSA. α Cây út mát.

Differ. spec. Ziz. *foliis* ovatis, rugosis: *spicis* lateralibus: *fructu* siliquoso.

Hab.; & notæ. *Frutex* erectus, lignosus, ramosus, 5-pedalis. *Folia* ovata, acuminata, integerrima, rugosa, glabra, opposita, magna. *Flos* lateralis, racemosus, ruberrimus, calyce concolore. *Calyx* 5-partitus, laciniis filiformibus, erectis. *Corolla* ringens, labio superiore oblongo, incurvo, margine reflexo, integro: inferiore 3-partito, laciniis linearibus, æqualibus. *Filamenta* 2, longitudine fere corollæ: *antheris* stantibus. *Stigma* acuminatum. *Siliqua* linearis, 2-valvis: *seminibus* 4, subrotundis.

Observatio. Omnia in hac plantâ Ziziphoræ sunt propria præter siliquam, quæ etiam alteri generi difficulter accomodabitur.

Habitat agrestis in Cochinchinâ.

GENUS XIII. ROSMARINUS.

Char. Gener. *Cor.* inæqualis, labio superiore bipartito. *Filamenta* longa, curva, simplicia cum dente. Lin. sy. pl. G. 41.

Sp. 1. ROSMARINUS OFFICINALIS. α Tây dương Chối. β Yong tsao.
Differ. spec. Rosm. *fruticosus*, *foliis* linearibus, oppositis: *spicis*
brevibus, terminalibus. Lin. sp. 1.

Hab; & notæ. *Caulis* lignosus, crassus, 2-pedalis: ramis multis;
diffusis, tortuosis. *Folia* linearia, crassa, sulco longitudinali, gla-
bra, parva, odorata, opposita. *Flos* albo-cæruleus, spicis simpli-
cibus, brevibus, terminalibus. *Calyx* 3-dentatus, lacinia superiore
maiore. *Corolla* ringens, labio superiore oblongo, obtuso, emargi-
nato, lateribus reflexo: labio inferiore longiore, 3-fido, laciniis
latis, mediâ concavâ, emarginatâ. *Filamenta* 2, simplicia. *Semi-
na* 4 nuda.

Observatio. Hæc planta in Chinâ, & Cochinchinâ studiose colitur,
sed rara est: crediturque aliundè oriundam industriâ Lusitanorum
huc fuisse delatam. Ejus defectum supplet frutex Cedrela, quæ &
habitu, & virtute Rosmarino conformis, odore superior est: cha-
ractere autem floris longè distat, prout proprio loco videri pote-
rit. Gen. 67. Petandriæ Monogyniæ.

Thunb. Jap. p. 22. Hort. Cliffort. p. 14.

Virt. Cephalica, Tonica, Nervina.

D I G Y N I A.

+ G E N U S XV. O S M A N T H U S.

Descriptio Naturalit.

Cal. Perianthium inferum, campanulatum, 4-fidum, minutum, la-
ciniis subacutis, persistens.

Cor. Monopetala, campanulata, patentissima: tubo brevi: limbo 4-
fido, laciniis oblongo-ovatis, crassis, incurvis.

Stam. Filamenta 2, latiuscula, plana, acuminata, tubo corollæ æqua-
lia, ipsi insistentia. Antheræ 1-loculares, oblongæ, binæ singulo
Filamento lateraliter adhærentes, invicem distantes.

Pist. Germen ovatum, subacutum. Styli 2, crassi, subulati, basi di-
latatâ Germen amplexantes. Stigmata simplicia.

Peric. Abortiens.

Nom. (Οσμή odor: ἄθος flos) ex notabili floris odore.

Char. Gener. Cor. 4-fida, æqualis. Antheræ laterales, binæ in sin-
gulo filamentis, plano.

Sp. 1.

† Sp. 1. OSMANTHUS FRAGRANS. α Hoa mouc tây. β Mồ sĩ hĩa : Guéi hĩa.

Differ. spec. Osm. *foliis* lanceolatis, denticulatis, oppositis : *racemulis* subfastigiatis, axillaribus.

Hab. *Frutex* lignosus, 7 - pedalis, erectus : *ramis* ascendentibus, aliquando scandentibus. *Folia* lanceolata, denticulata, incurva, glabra, opposita, petiolis brevibus. *Flos* pallidus, parvus, odoratissimus : *racemis* brevibus, sub-fastigiatis, axillaribus, & terminalibus, pedunculis brevibus.

Habiat in hortis Cochinchinæ : frequentius in Chinâ, puto, quod etiam agrestis.

Observ. In utroque regno Pericarpium diligenter quæsi, nunquam invêni : existimo semper abortiri. Estne eadem planta, quæ apud Japones dicitur Moklei? Kæmpf. Amæn. p. 844. Thunb. Jap. p. 18. t. 2. De Pericarpio, stylo duplici, antheris lateralibus ipsi silent, quæ nostram vetant Oleæ generi commisceri. Memini hanc arbusculam, me Cantone Sinarum remanente, in Angliam translata fuisse : si ibi floruit, & fructificavit, facillimè res probabitur.

GENUS XV. ANTHOXANTHUM.

Char. Gener. *Cal.* Gluma bivalvis, uniflora. *Cor.* Gluma bivalvis acuminata. *Sem.* 1. *Lin.* sy. pl. G. 46.

† Sp. 1. ANTHOXANTHUM PULCHERRIMUM. α Cỏ thĩa thĩa.

Differ. spec. Anth. *foliis* lanceolatis, undulatis : *paniculâ* spicatâ.

Hab. & notæ. Herba graminea, cespitosa. *Folia* radicalia multa, lanceolata, undulata. glabra. *Culmi* 1 - pedales, suberecti, simplices, tenues, teretes, foliolis subulatis, paucis vestiti. *Panicula* florum sparsa : *spiculis* linearibus, floribus plurimis, subsessilibus. *Calyx* gluma 3 - flora, bivalvis : valvulis concavis, acuminatis, interiore maiore. *Corolla* gluma bivalvis : valvulis oblongis, acutis, interiore longiore, apice ciliatâ. *Filamenta* 2, tenuissima, corollâ breviora : *antheris* ovato-oblongis. *Styli* 2, capillares, longiores staminibus : *stigmatibus* oblongis. *Semen* 1. subrotundum, corollâ totum. Planta odoris experts.

Hab. in agris, & hortis Cochinchinæ, incultum.

Observ. Poa Tenella (Lin. sp. 15.) dicitur esse Gramen fumi (Rumph. Amb. l. 10. c. 6. tab. 4. fig. 3.) quæ figura nostram quodammodo repræsentat, foliis radicalibus jam deciduis. Gluma Calycina multiflora, propria est Poæ, non Anthoxanthi. Attamen cum in nostrâ plantâ stamina inveniantur constanter duo, eam potius annoveravimus

mus Anthoxantho, non obstantibus calycibus multifloris, qui similiter tolerantur in Anthoxantho Paniculato Linnei, sp. 3.

TRIGYNIA.

GENUS XVI. PIPER.

Charact. Gener. Cal. o. Cor. o. Bacca 1. sperma. Lin. fy. pl. G. 47.

* *Baccis separatis.*

Sp. 1. PIPER NIGRUM. α Tíeo bô : Hô tíeo. β Hũ tsião.

Differ. spec. Pip. *foliis* ovatis, septemnerviis, glabris, *petiolis* simplicissimis. Lin. sp. 1.

Hab; & notæ. *Caulis* fruticosus, longissimus, multiplex, ad arbores adrepens, articulis radicanibus. *Folia* ovata, acuminata, integerrima, glabra, basis lateribus æqualibus, subplana, apice, & margine sub-reflexa, 7 - nervia, venosa, alterna: *petiolis* simplicissimis. *Flos* lateralis, & terminalis: *spicis* simplicibus, longiusculis, oppositi-foliis: *floribus* sessilibus. *Calyx* in hac specie semper 4 - phyllus, imbricatus, foliolis crassis, concavis obtusissimis, inæqualibus. *Corolla* nulla. *Filamenta* 2, subulata, plana, calyci æqualia, ejus foliolis occulta. *Antheræ* ovatae, supra calycem prominentes. *Germen* globosum, superum. *Stigmata* sessilia, sæpius, 4 rarius 3, vel 5, oblonga, reflexa, aspera. *Bacca* globosa, rubro-fusca.

Piso (Mant. p. 180.) Veram, quamvis non elegantem, iconem Piperis Nigri profert sub nomine Piperis Maris: at Piper, quod dicit Fæminam, mihi non occurrit. Verum est, quod Piper Album ex eademmet plantâ proveniat; si enim fructus sinatur diutius in arbore fenescere, collectusque, leviter terendo, excorticetur, albus fit: indeque fescuplo carius venditur, quia excorticatione $\frac{1}{2}$ ponderis amittit. Tam Albi, quam Nigri in Cochinchinâ magna est copia, quâ naves exteræ quotannis onerantur.

Virtus. Calefaciens, stimulans, stomachica. Ad curandos morbos frigidos ventris, stomachi, cerebri, vesicæ, uteri apta: in tertianis, & quartanis febribus proficua: incolârum Indostan panacæa.

Ufus: ad condiendos cibos frequens, saluber, & gratus.

† Sp. 1. PIPER SYLVESTRE. α Tíeo ràng.

Differ. spec. Pip. *foliis* ovato-lanceolatis, 5 - nerviis: *spicis* rectis, subterminalibus.

Hab; & notæ. *Caulis* fruticosus, scandens, tenuis, teres, ramosus. *Folia* oblonga, basi rotundata, apice acuta, plana, 5 - nervia, venosa,

noſa, alterna, glabra, petiolata. *Bacculae* ovatae, rubrae, ſub-ſeſſiles: *ſpicis* ſubterminalibus, linearibus, longis, rectis. *Calyx*, & corolla nulli.

Habitat in ſylvis Cochinchinae, ad nullum uſum, quem ſciam, aptum.

Suſpicio idem eſſe Piper Caninum. Rumph. Amb. 1. 7. cap. 26. tab. 28. fig. 2. Deſcriptio, & forma ſpicæ, ac baccularum ſatis cohærent cum noſtris: folia autem non ita; quod in multis tribui poſſeſt infauſtæ oculorum orbitati, quæ accurato Authori non-permiſſit tabulas ab alio pictas propriis oculis examinare.

+ Sp. 3. PIPER PINNATUM. β Xú tſiāo. α Thuc tieo.

Diff. ſpec. Pip. *caule* erecto, aculeato: *foliis* ovatis, pinnatis.

Hab; & notæ. *Caulis* fruticoſus, erectus, multiplex, ramiſſimus: aculeis multis, brevibus, recurvis. *Folia* pinnata, 3-juga, ovata, acuminata, undulata, integerrima, venoſa, nitida, ſubſeſſilia. *Fruſtus* raceniis parvis, ſub-ternalibus. *Bacculae* globosæ, rubrae, odoræ, parum ardentes.

Obſervatio. Dubius hanc ſpeciem propono, quia plantam vidi eo tempore, quo non florebat.

Uſus apud Sinenſes, ubi naſcitur, cūlinarius: valet etiam in re Medicâ contra lumbaginem, Chloroſim, hydropem, tuſſim, ventris dolores. Tam folia, quam fruſtus in uſu ſunt.

** *Baccis coalitis.*

Sp. 4. PIPER BETLE. α Cáy tlàu. β Lâu yep.

Differ. ſpec. Pip. *foliis* ovatis, oblongiuſculis, acuminatis, 7-nerviis, *petiolis* bidentatis. Lin. ſp. 2.

Hab; & notæ. *Caulis* fruticoſus, multiplex, longiſſimus, nodis radicantibus arboribus adrepens. *Folia* ovata, cordataque, acuminata, baſis lateribus inæqualibus, incurva, venoſa, nitida, 7-nervia, aromatica, ſubardentia, alterna: *petiolis* ſimplicibus, raro bidentatis. *Flos* ſpadyce cylindræo, tenui, longo, ſolido, floſculis tecto: *pedunculo* ſolitario, ſimplici, foliis oppoſito. *Calyx*, & *corolla* o. *Stigmata* 4-5, linearia, ſeſſilia, extra ſpadycem expanſa. *Bacculae* compreſſo-angulatae, coalitæ, ſemi-occultatæ, inſeparabiles. *Stamina* ſæpe quæſita nunquam inveni. Puto quod lateant intra ſpadycem, quo diſſecto, cum aquoſus ſit, turbatur, evaneſcitque partium ſymetria, ut nec microſcopio diſcerni poſſit.

Burm. (Zeyl. tab. 83. fig. 2.) eleganter delineat Betle folia, & ſpadyces: cujus caules adrepere videntur Rumph. Amb. lib. 9. tab. 116. fig. 2. ſub nomine Sirifolii.

Virtus. Calefaciens, stomachica, Balsamica, Vulneraria. Folia Betle cum frustulo fructus palmæ Arecæ, & parum calcis continuò gestantur in ore, & masticantur ab incolis utriusque Indiæ Orientalis, tum ad corrigendum prævum anhelitum, tum ad stomachum roborandum: a pauperibus etiam ad fallendam famem.

Sp. 5. PIPER LONGUM. & Cây lôt: Tắt phât. β Pipö.

Differ. spec. Pip. *foliis* cordatis petiolatis, sessilibusque. Lin. sp. 6.

Hab; & notæ. *Caulis* fruticosus, crassus, ramosissimus, adrepens, nodis radicanibus. *Folia* lato-cordata, basi æquali, rotundatâ, apice acuminata, 7 - nervia, undulata, alterna, petiolata, sessiliaque, coloris obscuro - viridis. *Flos*, & *fructus* spadice subulato-oblongo, apice obtuso, a fructificatione Bette parum differente, brevior tamen, & crassior: *pedunculis* oppositifoliis. *Stigmata* sunt, sicut in Bette. *Bacculae* coalitæ, subrotundæ, 1 - spermæ. *Stamina* similiter videre non potui.

Piper Longum Rumph. Amb. l. 9. c. 1. tab. 116. fig. 1. Ubi fructus, non folia, cum nostris conveniunt. Pimpilim Pis. Mant. fig., & pag. 183. Quod autem Garcias ab Horto (Arom. l. 1. c. 22.) dixerit Piper Nigrum, & Longum esse plantas omnino diversas, intelligi debet præcipuè de fructu: cujus spicæ Nigri, & spadices Longi nullatenus similes videri possunt. Adeoque omitti poterat Pisonis censura: loco supra citato.

Virtus: Calefaciens, Stimulans, Deobstruens, Antacida. Piperis Longi fructu, & foliis recentibus utuntur etiam indignæ, ad condiendos pisces. Ejus odor, & sapor similiter ardens, sed Nigro inferior, & multis non placet.

Observatio.

Celeb. Lin. sy. pl. part. 1. pag. 78. simulque sy. Veget. pag. 68. optimo jure requirit, ut species Piperis in solo natali amplius examinentur, videaturque, an differant a reliquis in partibus fructificationis?

Clar. Forster in itinere ad insulas Oceani Australis hoc examen suscepit, asseritque in multis speciebus invenisse numerum staminum indeterminatum: stigmatum vero numerum, & formam in omnibus fere speciebus differentem. Ego, qui pauca examinavi, differentiam stigmatum similiter variantem notavi, sed a numero ternio non longè aberrantem. Stamina quidem bina inveni in speciebus, quæ gaudent fructu discreto: ast in illis, quarum fructificatio est concreta, & in murinam veluti caudam extensa, quarumque maiorem numerum ex Plumicro recensent Linnæus, & Aubletus, etiam oculis microscopio armatis stamina numerare non potui; & an aliquis unquam numeraverit, dubito: sicut etiam an similes plantæ sint veræ species Piperis?

CLAS-

CLASSIS III.

TRIANDRIA.

MONOGYNIA.

* *Flores superi.*

1. **M**ELOTHRIA *Cor. 5 - fida, rotata. Bacca 3. locularis.*
- † 2. AXIA. *Cor. 10 - fida, campanulata. Semen 1.*
3. GLADIOLUS. *Cor. 6 - petaloidea : petalis superioribus tribus convergentibus.*
4. IXIA. *Cor. 6 - petaloidea, patens. Stigmata 3.*

** *Flores inferi.*

- † 5. PHANERA. *Cor. 5 - petaloidea. Cal. 4 - phyllus. Legumen.*
6. COMMELINA. *Cor. 2-3 - petaloidea. Cal. 3-4 phyllus. Nectaria cruciata, petiolata.*

*** *Flores graminei : valvulis glumæ calycinæ.*

7. SCHOENUS. *Cor. nulla. Cal. paleis fasciculatis. Semen subrotundum.*
8. CYPERUS. *Cor. nulla. Cal. paleis distichis. Semen nudum.*
9. SCIRPUS. *Cor. nulla. Cal. paleis imbricatis. Semen nudum.*
10. NARDUS. *Cor. 2 - valvis. Cal. nullus. Sem. tectum.*

DIGYNIA.

* *Flores uniflori, vagi.*

11. BOBARTIA. *Cal. multivalvis, imbricatus.*
12. PANICUM. *Cal. 3 - valvis : tertiâ dorsali minore.*
13. ALOPECURUS. *Cal. 2 - valvis. Cor. 1 - valvis : apice simplici.*
14. PHLEUM. *Cal. 2 - valvis, truncatus, mucronatus, sessilis.*

E

15. PHA-

T R I A N D R I A.

15. PHALARIS. *Cal.* 2 - valvis : valvis carinatis , æqualibus , corollam includentibus.
16. MILIUM. *Cal.* 2 - valvis : valvis ventricosus , corollâ maioribus , subæqualibus.
17. AGROSTIS. *Cal.* 2 - valvis : valvis acutis , *Cor.* brevioribus.
- † 18. STEGOSIA. *Cal.* 2 - valvis. *Cor.* 3 - valvis , Calyce brevior.
19. SACCHARUM. *Cal.* lanugine extus vestitus.

** *Flores multiflori , vagi.*

20. AIRA. *Cal.* 2 - florus , 2 - valvis. *Flosculi* absque rudimento tertii.
21. POA. *Cal.* 2 - valvis. *Cor.* ovata : valvis acutiusculis.
22. ARUNDO. *Cal.* 2 - valvis. *Cor.* basi lanata , mutica.

*** *Flores spicati , receptaculo subulato.*

23. TRITICUM. *Cal.* multiflorus.
24. HORDEUM. *Involucrum* 6 - phyllum , 3 - florum. *Flos* simplex.
25. CYNOSURUS. *Involucrum* 1 - phyllum , laterale. *Flos* compositus.

T R I G Y N I A.

* *Flores inferi.*

26. LECHEA. *Cor.* 3 - petata. *Cal.* 3 - phyllus. *Caps.* 3 - cocca.
27. ERIOCAULON. *Cor.* 3 - petala. *Cal.* compositus. *Semen* 1 , coronatum corollâ.
- † 28. POLYPARA. *Cor.* 4 - petala , polyflora. *Cal.* 0 . *Caps.* 3 - locularis.
29. MOLLUGO. *Cor.* 0 . *Cal.* 5 - phyllus. *Caps.* 3 - locularis.

MONOGYNIA.

GENUS I. MELOTHRIA.

Character Genericus. *Cal.* 5 - fidus. *Cor.* campanulata, 1 - petala. *Bacca* 3 - locularis, polysperma. *Lin. sy. pl. G.* 55.

† Sp. I. MELOTHRIA INDICA. α. *Cung Kang deai tlai.*

Differentia specifica. *Melot. foliis* triangularibus, integris.

Habitus, & notæ. *Caulis* annuus, angulatus, tenuis, longus, ramosus, scandens cirrhis oppositifoliis. *Folia* triangularia, integra, denticulata, aspera, parva, alterna, petiolis longis. *Flos* albus, lateralis, subsolitaribus, pedunculatus: *Calyce* 5 - dentato, supero: *corollâ* campanulatâ, 5 - partitâ. *Bacca* ovato-oblonga, lævis, minima, albo-viridis, 3 - locularis, polysperma.

Cucumis Murinus Viridis. *Rumph. Amb. l. 9. cap. 73. tab. 171. f. 2.*

Habitat in Cochinchinâ implicata inter sepes.

Observ. *Melothria Pendula* Linnæi (quæ Americana) procul dubio est diversa species, quæ ab ipso (Cliff. pag. 490.) dicitur habere folia cordata, 5 - loba. Ego libentius utramque speciem Cucumeri adscriberem; nam flores hermaphroditi *Melothriæ* non videntur præbere argumentum sufficiens ad distinguendum genus, maximè cum flores masculi in hac etiam inveniantur, & inveniantur fortasse fæminei, si diligentius quærantur. Odor pariter, sapor, & color *Melothriæ Indicæ* cum cucumere sativo convenit. De Antheris coalitis, vel liberis non benè menini.

† GENUS II. AXIA.

Descriptio Naturalis.

Cal. Perianthium 3 - phylum: foliolis acutis, brevibus, inæqualibus, deciduis.

Cor. Monopetala, campanulata, æqualis, minima: limbo 10 - fido, plano: laciniis rotundatis, brevibus.

Stam. Filamenta 3, filiformia, corollæ æqualia. Antheræ didymæ, lobis globosis.

Pist. Gemen inferum, ovatum, sulcatum. Stylus filiformis, æqualis staminibus. Stigma crassiusculum.

Peric. Nullum.

Sem. Unum, ovatum, sulcatum, hirsutum.

Nom. (Ἄξιος dignus) *Axiam* vocavi, quia ratione virtutis a medicis

dicis Cochinchinensibus magni habetur, quasi æmula pretiosi pharmacii Sinensis *Gin-Sên*.

Sp. I. AXIA COCHINCHINENSIS. α *Nhơn sàm Phú yén*.

Differ. specif. Ax. *caule* ramosissimo: *foliis* lanceolatis, tomentosis.

Habitus. *Frutex* bipedalis *caule* lignoso, multiplici, ramosissimo, nodoso, rubente, procumbente. *Radix* sub-fusiformis. *Folia* ovato-lanceolata, sub-crenata, tomentosa, parva, inæqualia, opposita. *Flos* albo-ruber, minusculus, racemis sub-terminalibus

Virtus. Calefaciens, Roborans. Urinam, sudorem, & menses movet. Prodest in febribus intermittentibus, cruditate ventriculi, pulmonum humoribus viscidis, obstructionibus uteri.

Observatio. *Frutex* iste quem nullibi invēni, præterquam in Cochinchinâ, accedit ad Boerhaaviam semine nudo, sulcato: recedit corollâ, staminibus, & calyce. Quodammodo etiam affinis est *Valerianæ*.

GENUS III. GLADIOLUS.

Char. Gen. *Cor.* 6-partita, ringens. *Stam.* adscendentia. Lin. fy. pl. G. 63.

Sp. I. GLADIOLUS UNDULATUS. β . . .

Differ. spec. Glad. *foliis* ensiformibus: *petalis* subæqualibus, lanceolatis, undulatis. Lin. sp. 6.

Hab; & notæ. *Caulis* herbaceus, sesquipedalis. *Folia* ensiformia, glabra, bifariam expansa. *Spica* disticha, terminalis, floribus alternis. *Corolla* alba, luteo maculata, monopetala, tubulosa, limbo sex-partito: laciniis oblongis, obtusiusculis, quarum quatuor undulato-crispatæ: omnes subæquales, reflexæ. *Nectarium* 4-partitum, laciniatum. *Stamina* 3, ponè nectarium ascendentia. *Capsula* infera, 3-locularis, polysperma.

Linn. Mant. pag. 27.

Habitat Cantone Sinarum, in hortis cultus.

GENUS IV. IXIA.

Char. Gener. *Cor.* 6-petata, patens, æqualis. *Stigmata* 3, erectiusculo-patula. Lin. fy. pl. G. 62.

Sp. I. IXIA CHINENSIS. α *Ré quạt: Xa cãn.* β *Xế cãn.*

Differ. spec. IX. *foliis* ensiformibus: *paniculâ* dichotoma: *floribus* pendunculatis. Lin. sp. 6.

Hab; & notæ. *Caulis* perennis, 3-pedalis, inferius anceps, ad apicem

cem teres. *Radix* bulbis teretibus, ramosis, croceis, radiculis longis. *Folia* equitantia, lanceolato-lincaria, striata, glabra. *Flos* magnus, terminalis, aureus, rubro punctatus: paniculâ erectâ, pauciflorâ. *Cal.* communis spathæ acutæ, imbricatæ, proprius nullus. *Corollæ* petala 6, ovato-oblonga, æqualia, patentia. *Filamenta* 3, subulata, versus basim plana, corollâ breviora: *antheris* linearibus, stantibus. *Stylus* turbinato-linearis, æqualis staminibus, profundè 3-fidus: laciniis planis, erectis. *Stigmata* 3, villosa, 3-fida. *Capsula* 3-gona, 3-ocularis, 3-valvis, infera, polysperma. Habitat culta, incultaque in Cochinchinâ, & Chinâ. Burm. Ind. p. 16. Balemconda. Rheed. Malab. II. p. 73. t. 37. Observ. Cl. Thunb. (Japon. p. 34.) hanc plantam Moræam esse judicat: mihi magis placeret Ixiam, & Moræam in unum Genus jungi, quia vix differunt. Virtus. Radicis. Aperiens, resolvens. Sanguinem, & humores crassos solvit, præcipuè in tumore faucium.

+ GENUS V. PHANERA.

Descriptio Naturalis.

Cal. Perianthium 4-phyllum: foliolis acutis, longis, patentibus, inæqualibus: duobus oppositis planis, lunatis. *Cor.* Petala 5, ovata, patentia, inæqualia, calyci inserta: unguibus longis, basi appendiculatis, superius utrinque alatis. *Stam.* Filamenta 3, æqualia, filiformia, deorsum declinata, corollâ longiora. Antheræ nutantes, oblongæ. *Pist.* Germen superum, oblongum, compressum, pedunculatum: stylus filiformis, brevior staminibus. Stigma obtusum. *Peric.* Legumen planum, glabrum, polyspermum. *Sem.* Orbiculata, pauca. *Nom.* (Φανερός manifestus) a corolla, & calyce patentissimis.

Char. Gener. *Cor.* 5-petala. *Cal.* 4-phyllus. Legumen.

Sp. 1. PHANERA COCCINEA. α Ré quách.

Differ. spec. Phan. *Caule* scandente: *foliis* cordatis, 2-fidis, 9-nerviis.

Hab; & notæ. *Frutex* magnus: *caule* crasso, compresso, inæquali: *ramis* multis, longissimis, scandentibus, cirrhosis. *Folia* cordata, acuta, 2-fida, 9-nervia, sparsa, petiolata, a tergo nitide rufa. *Flos* coccineus, pulcher: *pedunculis* longis: *racemis* magnis, terminalibus, pendulis.

Ha-

Habitat in Sylvis Cochinchinae, ad verticem magnarum arborum per-
tingens. *Folium* linguae Rumph. Amb. 1. 7. cap. 1. tab. 1. *Observ.* Lin. sy. vegetab. pag. 326, & sy. pl. par. 2. pag. 245. adju-
dicavit hanc plantam generi Bauhiniae, nomine Bauhiniae scanden-
tis. Sp. 1., ratione (puto) corollae, & leguminis, quae utrisque
communis sunt. Ast in nostrâ stamina constanter sunt terna: prout
ante me bene notaverat Rumphius, & calyx 4-phyllus, non 5-
fidus, ut in Bauhinia. Cumque classis Triandria nullam connexio-
nem habeat cum Decandria, Bauhiniae propria, sicut ista observa-
tur habere cum Pentandria, vel Dioecia, &c. existimo Phaneram Co-
chinchinensem, quae ab Amboinenfi Rumphina non discrepat, di-
verso generi adscribendam. Vouapa Bifolia (Aublet. Guyan. p. 25.
t. 7.) staminibus 3, fructu leguminoso, calyce 4-fido, corollâ
expansâ, unguiculatâ, quamvis 1-petalâ, & foliis 2-natis Phaneræ
approximatur, & quidem in eadem classe: similiter Outéa Guyanen-
sis ejusdem, (pag. 28. t. 9.) staminibus 3, corollâ 5-petalâ, in-
æquali, patente, calyce 5-fido, & quantum ex germine concipi
potest legumine pedunculato. Præterea Bauhinia Outimouta Aublet.
pag. 375. t. 144. (cujus ille florem non vidit) sicut modo habetur
habitu, & fructu Phaneræ similior, sic maiori jure congener cen-
cebitur, quando stamina numerentur, quæ spero inveniendâ Trian-
dra. Scio multos timere ne, genera multiplicando, memoria stu-
dentium gravetur: ego autem magis timeo ne nimium coarctando
confundantur: ambiguique, imo erronei fiant caractères tam Ge-
nerum, quam Classium, per quod scientia Botanica evertetur. Est
modus in rebus.

GENUS VI. COMMELINA.

Char. Gener. Cor. 6-petala. Nectaria 3, cruciata, filamentis pro-
priis inserta. Lin. sy. pl. G. 68.

* *Dipetala*, ob duo petala maiora.

Sp. 1. COMMELINA COMMUNIS. α Rau tlai ăn.

Differ. spec. Com. corollis inæqualibus: foliis ovato-lanceolatis, acu-
tis: caule repente, glabro. Lin. sp. 1.

Hab; & notæ. Caulis 1-pedalis, annuus, repens, glaber, ramosus.

Folia ovato-lanceolata, glabra, petiolis amplexicaulibus. Calyx 4-
phyllus. Corolla 2-petala, coloris dilute cærulei. Nectaria, & fi-
lamenta 3. Caps. 3-locularis, polysperma.

Ephemerum Dipetalum, Japonicum. Kämpf. amoenit. tab. 889.

Ufus:

Ufus : in Cochinchinâ edulis tam cocta , quam cruda.

Virtus Medica. Refrigerans , Humectans , alvum laxans. Internè juvat in adstrictione alvi , stranguriâ , caloribus internis. Externè ophthalmiæ medetur , tumores , & dolores lenit.

Sp. 2. COMMELINA AFRICANA γ . . .

Differ. spec. Com. *corollis* inæqualibus : *foliis* lanceolatis , glabris : *caule* decumbente. Lin. sp. 2.

Hab ; & notæ. *Caulis* ramosus , procumbens , repens : radice perenni. *Folia* lanceolata , glabra , alterna , petiolata , vaginis ciliatis.

Flos terminalis , polynatus : *corollis* dipetalis : *nectariis* 3 , pedunculatis , luteis , non cruciatis , sed apice sinuato-incisis.

Habitat in orâ orientali Africæ. Mil. Dict. n. 3.

Sp. 3. COMMELINA BENGHALENSIS. α Rau tlai loun.

Differ. spec. Com. *corollis* inæqualibus : *foliis* ovatis , obtusis : *caule* repente. Lin. sp. 3.

Hab ; & notæ. *Caulis* 1 - pedalis , ramosus , teres , semierectus , repens : radice perenni. *Folia* ovata , pilosa , integerrima : *petiolis* amplexicaulibus. *Corolla* dipetalæ , coloris cyanei. *Calyces* 4 - phylli. *Stamina* , & *nectaria* cruciata terna. *Caps.* 3 - locularis.

Habitat spontanea in Cochinchinâ.

Commelina repens , folio subrotundo , obtuso. Burm. Zeyl. pag. 70.

Pluk. tab. 27. fig. 3.

Sp. 4. COMMELINA CUCULLATA. α Rau tlai tlau.

Differ. spec. Com. *corollis* æqualibus ? *foliis* ovatis : *involueris* cucullatis , turbinatis. Lin. sp. 10.

Hab ; & notæ. *Caulis* herbaceus , sesquipedalis , ruber , procumbens , repens. *Folia* ovata , pilosa , 5 - nervia , undulata : *petiolis* amplexicaulibus. *Calyx* 4 - phyllus. *Cor.* inæqualis , 2 - petala ; nitidè cærulea. *Stamina* , & *nectaria* terna. *Flos* terminalis , involucris turbinatis , truncatis. Nota. Invollucra illa cucullata , quamvis hujus speciei propria , etiam videntur in Arundinellâ minori Rumphii

(Amb. l. 10. pag. 23.) quam ego existimo esse *Commelinam* Communem. Vera cucullata proculdubio est dipetala , quamvis Linneus de numero incertus eam annumeraverit tripetalis , ductus testimonio

Burm. Ind. pag. 18. tab. 7. f. 3. , ubi tria petala describit , & pingit nomine *Commelinæ Nervosæ* , alioquin cucullatæ conformis.

Habitat inculta in hortis Cochinchinæ.

** *Tripetala*, ob 3 petala equalia.

Sp. 5. COMMELINA TUBEROSA. α Cu eo rai.

Differ. spec. Com. corollis æqualibus : foliis sessilibus, ovato-lanceolatis, subciliatis. Lin. sp. 6.

Hab ; & notæ. Planta acaulis : radice perenni, tuberibus multis, teretibus, obtusis, fuscis, sparsis. Folia congesta, lanceolata, ciliata, crassa, incurva, sessilia. Scapus tenuis, nudus, erectus 4-pollicaris : floribus terminalibus, alternè spicatis. Cal. 3-phyllus. Cor. 3-petala, coloris nitidè cærulei. Stamina, & nectaria 3. Caps. 3-locularis, polysperma. Est hujus varietas, flore violaceo.

Forsk. Flora Arab. cent. i. pag. 12., ubi a nostrâ differt caule repente, cum nostra sit acaulis.

Habitat ubique in Cochinchinâ, in locis humidis.

Ufus. Tuberâ sunt edulia, & sapida.

† Sp. 6. COMMELINA MEDICA. β Mễ muen tũm. α Cu eo chum : mịch môn dơng.

Differ. spec. Com. floribus æqualibus : foliis sessilibus, subulatis, glabris.

Hab ; & notæ. Planta acaulis, repens : tuberibus plurimis, fasciculatis, parvis, albis, utrinque acuminatis. Folia radicalia, sessilia, congesta, subulata, glabra, crassa, reflexa. Scapus 6-pollicaris, tenuis, teres, sub-nudus : spicâ sæpius simplici, aliquando ramosa, erectâ : floribus cyaneis. Calyx 3-phyllus : foliolis lanceolatis, pilosis, erecto-patentibus, persistentibus. Cor. petala 3, equalia, subrotunda, erecta, calyce sub-breviora. Nectaria cruciata 4, pedunculata, villosa. Filamenta 2, villosa, flexuosa : antheris sagittatis, incumbens. Germen 3-gono-ovatum, superum. Stylus subulatus, æqualis staminibus : Stigmate crassiusculo. Capsula trigono-ovata, 3-valvis, 1-locularis, polysperma, apice dehiscens : seminibus multis, minusculis, rotundis. Tuberum sapor sub-dulcis, odor gratus.

Habitat in Chinâ, & Cochinchinâ.

Virtus. Tuberum. Refrigerans, Demulcens, Pulmonica, Hepatica. Prodest in tussi, asthmate, pleuritide, stranguriâ, dysuriâ, catharro falso. Habetur in frequenti usu Medico apud utramque nationem.

Sp. 7. COMMELINA ZANONIA ? α Rau rio.

Differ. spec. Com. corollis æqualibus : pedunculis incrassatis : foliis lanceolatis : vaginis margine hirsutis : bracteis geminis. Lin. sp. 7.

Hab ;

Hab ; & notæ. *Planta* succosa , ramosissima : *caule* annuo ; repente. *Folia* lanceolata , radicalia linearia , carinata , glabra : margine , & vaginis ciliatis. *Flos* terminalis , cæruleus , pedunculo communi longo : *bracteis* geminis , 1 - floris , acutis , in spicam secundam , curvatam lateraliter imbricatis , galli cristam repræsentantibus. *Cal.* 3 - phyllus. *Cor.* 3 - petala , æqualis. *Stamina* 2 , villosa. *Nectaria* cruciata 3. *Capsula* polysperma.
Commelina Cristata Burm. Ind. pag. 18. t. 7. f. 4. *Ephemerum Zeylanicum* , procumbens , cristatum. Burm. Zeyl. p. 94.

GENUS VII. SCHOENUS.

Ghar. Gener. *Glumæ* paleaceæ , univalves , congestæ. *Cor.* 0. *Semen* 1 , subrotundum inter glumas. Lin. fy. pl. G. 71.

Sp. 1. SCHOENUS COLORATUS. α Co dèu dèu.
 Differ. spec. Sch. *Culmo* triquetro : *capitulo* subrotundo : *involucro* longissimo , plano , variegato : *floribus* imbricatis. Lin. sp. 10.
 Hab ; & notæ. *Herba* annua , culmo pedali , triquetro , sub-nudo : *foliis* radicalibus subulatis , culmo brevioribus. *Capitulum* ovatum , solitarium , album , sessile : squamis imbricatis , 1 - floris , 1 - spermis : *involucro* 3 - phyllo , longissimo , horizontaliter stellato. Habitat ubique in hortis , viis , & agris Cochinchinæ.
Gramen Capitatum Rumph. Amb. l. 10. c. 4. t. 3. f. 2. Burm. Ind. pag. 18. Videtur esse diversum a Kyllingâ , valvis instructâ. Lin. Jun. Suppl. p. 11 , & 104.

+ Sp. 2. SCHOENUS RUBER. α Co duoi luon.
 Differ. spec. Sch. *Culmo* tereti , nudo : *capitulo* subrotundo , imbricato : *involucro* 1 - phyllo.
 Hab ; & notæ. *Culmus* 2 - pedalis , teres , erectus : *foliis* gramineis ; radicalibus. *Capitulum* subrotundum , rubrum , compactum , imbricatum , squamis 1 - floris : *involucro* 1 - phyllo , brevi , lanuginoso.
 Habitat spontaneus in Cochinchinâ : sicut etiam præcedens species.

GENUS VIII. CYPERUS.

Char. Gener. *Glumæ* paleaceæ , distichè imbricatæ. *Corolla* 0. *Semen* 1 , nudum. Lin. fy. pl. G. 72.

Sp. 1. CYPERUS ARTICULATUS. α Co . . .
 Differ. spec. Cyp. *culmo* tereti , nudo , articulado. Lin. sp. 1.
 F Hab ;

Hab ; & notæ. *Culmus* 2 - pedalis , teres , erectus , foliosus , articulatus. *Folia* lanceolato-linearia. *Spica* composita , disticha : spiculis lateralibus , alternis , patentibus. Habitat in locis humidis Cochinchinæ.

Sloan. Jam. 36. pag. 121. tab. 81.

Sp. 2. CYPERUS MONTI. α Cây lác tlòn.

Differ. spec. *culmo* tereti : *umbellâ* supra decompositâ : *foliis* carinâ lævibus. Lin. Jun. Suppl. pag. 102.

Hab ; & notæ. *Culmus* 3 - pedalis , sub-teres , erectus , semifoliosus. *Folia* longissima , inæqualia , glabra , margine aspera. *Umbella* foliosa , supra decomposita : pedunculis nudis : spiculis patulis , lanceolato-linearibus. Habitat in Cochinchinâ.

Monti. Prodr. Gram. t. 1. f. 2.

Sp. 3. CYPERUS ROTUNDUS. α Cỏ cú : Hương phụ. β Hiàm phú cù.

Differ. spec. Cyp. *Culmo* triquetro , sub-nudo : *umbellâ* decomposita : *spicis* alternis linearibus. Lin. sp. 8.

Hab ; & notæ. *Culmus* 1 - pedalis , triquetrus , sæpe nudus , aliquando foliolis parvis , sparsis. *Folia* radicalia congesta , subulata , reflexa , glabra , culmo breviora. *Umbella* decomposita , simpliciter foliosa : *spiculis* lanceolato-linearibus : *pedicellis* distichè imbricatis. *Radix* tuberibus ovatis , parvis , multis , sparsis , odoratis , exterius fuscis , pilosis , interius rubescentibus , friabilibus.

Habitat ubique in Cochinchinâ , & Chinâ.

Cyperus Indicus Bont. Jav. p. 134. Gramen Cyperinum Zeylanicum , radice ruberosâ. Burm. Zeyl. pag. 107.

Observ. Cyperus Rotundus Indicus vix differt ab Odorato Americano , nisi formâ radicis.

Virt. Tuberum : Diuretica , Emmenagoga , Vulneraria. Valet in hydrope , affectibus frigidis uteri , & nervorum. Adstrictionem ventris solvit. Ad nigridinem tosta , tritaque , cum vino pota fluorem album cohibent , & ulcera uteri detergant.

Sp. 4. CYPERUS ELATUS. α Lác lăm chiéo.

Differ. spec. Cyp. *culmo* triquetro nudo : *umbellâ* foliosâ , supra decompositâ : *spicis* digitalibus imbricatis , spiculis subulatis. Lin. sp. 12.

Hab ; & notæ. *Planta* palustris : *culmo* 5 - pedali , acute triquetro , nudo , lævissimo , elato. *Folia* radicalia , subulata , lævia. *Umbella* foliosa , supra decomposita : *spicis* longis , subteretibus , imbricatis , spiculis subulatis.

Gramen Cyperinum maximum , Mahakiri dictum. Burm. Zeyl. p. 108. Gra.